

โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๑. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรง และเป็นวงกว้างต่อการแพทย์ การท่องเที่ยว การบริการ การผลิตอุตสาหกรรม การค้าและการเกษตร ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม ประชาชนส่วนหนึ่งตัดสินใจเดินทางกลับภูมิลำเนา ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่ผู้คนพากันกักตุนอาหาร จนอาจนำไปสู่ภาวะขาดแคลนอาหารขึ้นได้ ภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นต้นสายแห่งการผลิต “อาหาร” อันเป็นปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์กลายเป็นหนทางรอดของกลุ่มแรงงานกลับภูมิลำเนาที่จะช่วยให้ผ่านพ้นสถานการณ์วิกฤตเช่นนี้ไปได้

การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ ที่กำลังขยายวงกว้าง จะเป็นผลกระทบต่อเนื่องที่ส่งผลให้เกิดภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจ ซึ่งทาง IMF คาดการณ์ว่าจะทำให้เศรษฐกิจโลกจะตกต่ำในระดับเลวร้ายที่สุดนับตั้งแต่ Great Depression เมื่อทศวรรษ ๑๙๓๐ การฟื้นฟูประเทศไทย ภายหลังเหตุการณ์การการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน และครอบคลุมทุกมิติ

ภาคการเกษตร เป็นภาคการผลิตที่สำคัญที่ผลิต “อาหาร” เพื่อการบริโภคภายในประเทศและการส่งออกต่างประเทศ ตามยุทธศาสตร์ “ครัวไทยสู่ครัวโลก” อีกทั้งความเสียหายของภาคเกษตรกรรมยังเป็นปัญหาถูกโศกที่นำไปสู่ปัญหาในวงจรการผลิตของภาคการเกษตรซึ่งเป็นแหล่งอาหาร รายได้เป็นความมั่นคง ในชีวิตสูงสุดของคนไทย ประกอบกับในช่วงวิกฤติดังกล่าว มีแรงงานที่หนีภัยโควิด-๑๙ กลับสู่ภูมิลำเนาเป็นจำนวนมาก ไม่มีงานทำ ขาดรายได้เพื่อการดำรงชีพ และมีแนวโน้มการตกงานมากขึ้นเนื่องจากการนำเทคโนโลยีหุ่นยนต์ มาทำงานแทนคนมากขึ้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ บรรเทาปัญหาการว่างงาน ลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคการเกษตรกรรมไปสู่ภาคอื่น ๆ และสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในท้องถิ่นให้มีความมั่นคงในการเป็นแหล่งผลิตอาหาร มีทางเลือก มีอาหาร มีอาชีพ มีความอุดมสมบูรณ์ มีความอบอุ่นจากครอบครัว แล้วความสุขตามวิถีชีวิตพอเพียงก็จะเกิดขึ้นกับชุมชน ซึ่งเป็นศาสตร์ที่เป็นทางรอดของเกษตรกรไทย เพื่อมุ่งสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ทั้งนี้ โครงการดังกล่าว นอกจากจะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะสั้นแล้ว ยังช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้กับเศรษฐกิจไทยในระยะยาว เกษตรกรสามารถเลี้ยงตนเองและสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และน้อมนำหลักทฤษฎีใหม่ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการพัฒนาพื้นที่จุดเรียนรู้ในรูปแบบกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๒.๒ เพื่อเพิ่มพื้นที่เก็บกักน้ำสำหรับการเกษตรตลอดจนพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำด้วยระบบและวิธีการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๓ เพื่อฟื้นฟูภาคการเกษตร และการจ้างงานภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยมุ่งเน้นเกษตรกรที่มีความตั้งใจเอาใจใส่อย่างจริงจัง ต่อยอด เพิ่มรายได้

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เป้าหมายเกษตรกร ๖๔,๑๔๔ ราย ในพื้นที่ ๔,๐๐๙ ตำบล

๓.๒ เป้าหมายพัฒนาพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวนพื้นที่ ๑๙๒,๔๓๒ ไร่ ในพื้นที่ ๔,๐๐๙ ตำบล

๓.๓ เป้าหมายการจ้างงานเกษตรกร ๓๒,๐๗๒ ราย ในพื้นที่ ๔,๐๐๙ ตำบล

๔. สถานที่ดำเนินการ

แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ได้รับการคัดเลือก ในพื้นที่ ๔,๐๐๙ ตำบล ๗๕ จังหวัด

๕. ขอบเขตการดำเนินการ

๕.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕.๒ จ้างงานระดับตำบล ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย ๔,๐๐๙ ตำบล ๆ ละ ๘ ราย รวมทั้งสิ้น ๓๒,๐๗๒ ราย

๕.๓ กำหนดคุณสมบัติเกษตรกร หลักเกณฑ์เงื่อนไขและแนวทางในการดำเนินงานโครงการ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๕.๔ รับสมัครเกษตรกร จัดทำเอกสารเผยแพร่ ทำความเข้าใจกับเกษตรกรและดำเนินการรับสมัครเกษตรกร ที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ พร้อมกันทั่วประเทศ ตามคุณสมบัติที่กำหนด โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ

๕.๕ ตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกร ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติ และคัดเลือกเกษตรกรให้เหลือจำนวนตามที่เป้าหมายกำหนด โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ

๕.๖ จัดทำคู่มือสำหรับเกษตรกร คำแนะนำในการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อรวมกลุ่มและปรับเปลี่ยนเป็นแปลงส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๕.๗ การฝึกอบรมเกษตรกร โดยหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕.๘ การปรับปรุงแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อให้เกิดเป็นแปลงแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สามารถเป็นตัวอย่างการเรียนรู้ของเกษตรกรภายในชุมชนได้ และเป็นแปลงต้นแบบในการขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่น

๕.๙ การพัฒนาอาชีพ มุ่งเน้นการจัดการดิน การปลูกพืช การประมง การปศุสัตว์ การจัดทำกิจกรรมหมุนเสริม นิเวศ เกษตร ธรรมชาติ เข้าสู่มาตรฐานตามรูปแบบของเกษตรกรรมยั่งยืน โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วนแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อส่งเสริมการดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เกิดเป็นรูปธรรม และมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

๕.๑๐ การส่งเสริมการตลาด สนับสนุนกลุ่มเกษตรกรในการนำผลผลิตที่เกิดจากแปลงเรียนรู้ของเกษตรกร ต้องได้รับมาตรฐาน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มสู่สินค้าเกษตรเพื่อการพาณิชย์ สินค้าเกษตรอุตสาหกรรม และสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก ทั้งช่องทางการตลาดทั่วไปและตลาดแบบออนไลน์ เชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕.๑๑ การเพิ่มช่องทางในการสื่อสารในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามช่องทาง เช่น Call Center, Facebook, Line, WEB Site เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ หรือประชาชนทั่วไป สามารถสอบถามข้อมูล แก้ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะ ในการดำเนินโครงการ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน

๕.๑๒ ให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่หรือทำเกษตรแบบอื่นๆ เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่เพิ่มเติมให้กับเกษตรกร ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ เช่น TV, YouTube, WEB Site, Facebook เป็นต้น เพื่อเป็นสื่อในการให้ความรู้แก่เกษตรกรได้นำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

๕.๑๓ ติดตามและประเมินผล ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อติดตามความสำเร็จของงาน และหาโอกาสในการปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติงานของโครงการดีขึ้น

๖. ตัวชี้วัด

เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ในพื้นที่ จำนวน ๓๒,๐๗๒ คน

๗. ผลผลิต (Output)

๗.๑ พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ เพิ่มขึ้น รวม ๑๙๒,๔๓๒ ไร่

๗.๒ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีพื้นที่กักเก็บน้ำ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒,๑๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อราย

๗.๓ เกษตรกรได้รับการพัฒนาให้มีความมั่นคงในอาชีพทำเกษตรกรรมยั่งยืนและมีแปลงต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ ๖๔,๑๔๔ คน

๗.๖ เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ในพื้นที่จำนวน ๓๒,๐๗๒ ราย

๘. ผลลัพธ์ (Outcome)

๘.๑ เกษตรกรมีอาชีพ มีรายได้ มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

๘.๓ ส่งเสริมการผลิตภาคการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๘.๔ สร้างความภาคภูมิใจให้กับอาชีพเกษตรกร

๙. ผลกระทบ (Impact)

๙.๑ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งพาและจัดการตนเอง

๙.๒ พัฒนาความมั่นคงทางน้ำ และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๙.๓ ฐานทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรป่าไม้ ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๙.๔ สนับสนุนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๙.๕ แก้ไขปัญหาความอยากจน ลดอัตราการว่างงาน แรงงานคืนถิ่น

๑๐. ระยะเวลาดำเนินงาน

กรกฎาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔

๑๑. งบประมาณ

รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๙,๘๐๕,๗๐๗,๐๐๐ บาท (เก้าพันแปดร้อยห้าล้านเจ็ดแสนเจ็ดพันบาทถ้วน) ภายใต้แผนงานที่ ๓.๒ สร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก ตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓

๑๒. หน่วยงานรับผิดชอบ

๑ หน่วยงานหลัก : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒ หน่วยงานร่วมดำเนินงาน : กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมประมง และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๓ หน่วยงานสนับสนุน : กรมชลประทาน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์
กรมการข้าว กรมหม่อนไหม สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
แห่งชาติ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

๑๓. เกษตรทฤษฎีใหม่ หมายถึง “ระบบการเกษตรที่มีกิจกรรมการผลิตหลายชนิดในพื้นที่ขนาดเล็ก โดยมีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน (๑) พื้นที่กักเก็บน้ำ ประมาณ ๓๐% (๒) พื้นที่ปลูกข้าว ประมาณ ๓๐% (๓) พื้นที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ประมาณ ๓๐% และ (๔) พื้นที่สิ่งปลูกสร้าง ประมาณ ๑๐% เช่น ที่อยู่อาศัย โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ยุ้งฉาง เป็นต้น โดยสามารถปรับสัดส่วนพื้นที่ และเพิ่มเติม กิจกรรมการผลิตได้ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่” แต่สำหรับโครงการฯ นี้ เป็นการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในขนาดพื้นที่ ๓ - ๕ ไร่

หลักการและเหตุผล

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ วิกฤตเศรษฐกิจพากันกักตุนอาหารนำไปสู่ภาวะขาดแคลนอาหาร แรงงานตกงานและกลับภูมิลำเนา ขาดรายได้เพื่อการดำรงชีพ

การฟื้นฟูประเทศไทยอย่างเร่งด่วนคือน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการทำเกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในท้องถิ่นมีความมั่นคงในการเป็นแหล่งผลิตอาหารช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ บรรเทาปัญหาการว่างงาน

สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในท้องถิ่นให้มีความมั่นคงในการเป็นแหล่งผลิตอาหาร มีทางเลือก มีอาชีพ มีความอุดมสมบูรณ์ มีความอบอุ่นจากครอบครัว แล้วความสุขตามวิถีชีวิตพอเพียงก็จะเกิดขึ้นกับชุมชน

๑. พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่เพิ่มขึ้น รวม ๑๙๒,๔๓๒ ไร่

๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีพื้นที่กักเก็บน้ำ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒,๑๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อราย

๓. เกษตรกรได้รับการพัฒนาให้มีความมั่นคงในอาชีพทำเกษตรกรรมยั่งยืนและมีแปลงต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ ๖๔,๑๔๔ คน

๔. เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ ในพื้นที่จำนวน ๓๒,๐๗๒ ราย

การดำเนินงานโครงการ

1 การกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมัคร

- เกษตรกร: กำหนดคุณสมบัติ วิธีการรับสมัครเกษตรกร วิธีการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- แรงงาน: กำหนดคุณสมบัติของผู้รับจ้างงาน การปฏิบัติหน้าที่ วิธีการรับสมัคร วิธีการคัดเลือก
- โดยแจ้งแนวทางการรับสมัครไปยัง จังหวัด อำเภอ และตำบล

2 การรับสมัครเกษตรกรและผู้รับจ้างงาน

- ประชาสัมพันธ์ ประกาศรับสมัครตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนด
- เกษตรกร สมัครด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ ยืนยันสมัครกับเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล หรือที่สำนักงานเกษตรอำเภอ
- ผู้รับจ้างงาน สมัครด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์

3 การคัดเลือก

- ดำเนินการคัดเลือกและประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกรและผู้รับจ้างงานตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนด

4 การสนับสนุนเกษตรกร

- การพัฒนาเกษตรกร (อบรมให้ความรู้)
- การพัฒนาพื้นที่ (การขุดสระเก็บน้ำ) การพัฒนาการผลิต (พืช สัตว์ ประมง)
- การพัฒนากลุ่มเกษตรกร
- การพัฒนาการตลาด

5 การติดตามประเมินผลโครงการ

- การติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าระดับจังหวัดโดยคณะทำงานขับเคลื่อนระดับจังหวัดระดับกระทรวงโดยคณะกรรมการบริหารโครงการ
- การตรวจติดตามการดำเนินงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ประเมินผลโครงการ

โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

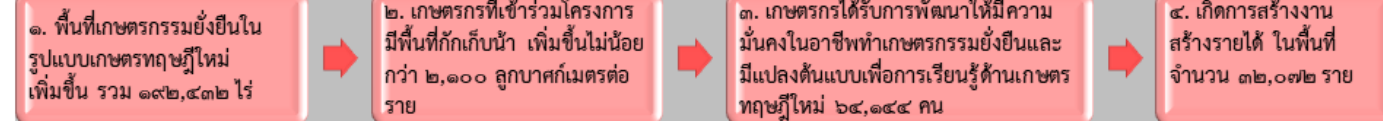
วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และน้อมนำหลักทฤษฎีใหม่ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. เพื่อเพิ่มพื้นที่เก็บกักน้ำสำหรับการเกษตรตลอดจนพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำด้วยระบบและวิธีการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๓. เพื่อฟื้นฟูภาคการเกษตรและการจ้างงานภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยมุ่งเน้นเกษตรกรที่มีความตั้งใจเอาใจใส่อย่างจริงจัง ต่อยอด เพิ่มรายได้

ผลผลิต (Output)

เป้าหมาย/งบประมาณ

พัฒนาพื้นที่	จ้างงานระดับตำบล รวม
๔,๐๐๙ ตำบล รวม ๖๔,๑๔๔ ราย	๓๒,๐๗๒ ราย
งบประมาณ ๙,๘๐๕,๗๐๗,๐๐๐ บาท	

หน่วยงานร่วมที่ได้รับงบประมาณ

หน่วยงานสนับสนุน: กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการข้าว กรมหม่อนไหม สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมชลประทาน

ผลลัพธ์ (Outcome)

เกษตรกรมีอาชีพ มีรายได้ มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

ส่งเสริมการผลิตภาคการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สร้างความพึงพอใจให้กับอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๑ Flowchart ภาพรวม โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

การจ้างงานระดับตำบล

๒.๓ การจ้างงานระดับตำบล

ดำเนินกิจกรรมจ้างงานระดับตำบล ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย รายละ ๙,๐๐๐ บาทต่อเดือน ซึ่งได้รวมค่าใช้จ่ายทั้งปวงด้วยแล้ว

๒.๓.๑ คุณสมบัติของผู้รับจ้างงาน

๑) เป็นเกษตรกรทั่วไป หรือทายาทเกษตรกร หรือแรงงานคีนถิ่น หรืออาสาสมัครเกษตรกรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒) อายุระหว่าง ๑๘ – ๖๐ ปีบริบูรณ์ และมีสัญชาติไทย

๓) วุฒิมัธยมศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือเทียบเท่า

๔) มีที่พักอาศัยอยู่ในตำบลที่สมัครเข้าร่วมโครงการฯ

๕) ต้องมีอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ (smartphone) ฯลฯ

๖) ไม่เป็นข้าราชการประจำ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือข้าราชการบำนาญ รวมทั้งข้าราชการการเมือง ลูกจ้างของกระทรวง กรมที่มีฐานะเทียบเท่าพนักงานส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และไม่เป็นลูกจ้างเอกชน

๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

๘) ต้องไม่เป็นเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมกิจกรรมปรับปรุงแปลงตามโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

๙) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคติดต่อร้ายแรง

๒.๓.๒ การปฏิบัติหน้าที่

๑) สนับสนุนการวางแผนการผลิตแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ และปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการดำเนินงานภายใต้โครงการฯ

๒) จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลด้านการเกษตรในพื้นที่ตำบล พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามแบบรายงาน (ภาคผนวก ง)

๓) นำความรู้และข้อมูลข่าวสารที่ได้รับถ่ายทอดสู่เกษตรกร ที่รับผิดชอบและติดตามสถานการณ์ การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

๔) ประสานเชื่อมโยงการทำงาน และประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรม โครงการตามนโยบาย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เข้าถึงหมู่บ้านที่รับผิดชอบ

๕) จัดทำแผนผลการปฏิบัติงานรายเดือน ตามแบบรายงานใน ภาคผนวก ง

๖) รายงานผลความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค การดำเนินงานตามโครงการในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เดือนละ ๑ ครั้ง

๗) ประสานงานหรือร่วมประชุมกับคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ

๘) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย

๒.๔ การสนับสนุนเกษตรกร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะดำเนินการพัฒนาเกษตรกรโดยการฝึกอบรม การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มเติมองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง และการให้ความรู้ไปสู่การพัฒนาการรวมกลุ่ม รวมทั้งพัฒนาการผลิต พัฒนาพื้นที่ ปรับปรุงแปลงตามรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์พื้นที่ ตลอดจนกระบวนการพัฒนาการผลิตให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด ดังนี้

๒.๔.๑ การพัฒนาเกษตรกร

๑) การพัฒนาเกษตรกรที่เข้าโครงการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะดำเนินการพัฒนาเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการให้มีความพร้อมในการดำเนินการผลิตตามรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ทั้งในมิติของความคิด ทักษะคิด ต่อการการผลิตตามแนวทฤษฎีใหม่ ความรู้ทักษะในการผลิต การบริหารจัดการ และอื่นๆ เท่าที่จำเป็น โดยวิธีการที่หลากหลายเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและการเรียนรู้จากเครือข่ายในพื้นที่ เช่น ปรากฏเกษตร เกษตรกรต้นแบบ จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือทุนเดิมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ ทั้งนี้ ในเบื้องต้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกรที่ผ่านการคัดเลือก โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่บูรณาการจัดทำแผนและดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกร ในช่วงเดือน ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓ (ไตรมาสแรกปีงบประมาณ ๒๕๖๔) มีหลักสูตรพื้นฐาน จำนวน ๕ วิชา ได้แก่ (๑) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (๒) เกษตรทฤษฎีใหม่ (๓) ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง (๔) การปลูกพืช ๕ ระดับ (๕) การคำนวณพื้นที่เก็บน้ำตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ทั้งนี้ ให้มีการพัฒนาเกษตรกรตามความจำเป็นในเนื้อหาอื่นๆ เพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่และเกษตรกรแต่ละราย โดยมีรายละเอียดเนื้อหาวิชา ทั้ง ๕ วิชา เนื้อหาอื่นๆ ดังนี้

๑.๑) หลักสูตรการฝึกอบรม

๑.๑.๑) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดหลักการและองค์ประกอบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการปฏิบัติตนภายใต้หลักความรู้และคุณธรรม

เนื้อหาวิชา: ความเป็นมาและความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการ องค์ประกอบความหมาย ลำดับขั้นของการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในขั้นของการพึ่งพาตนเองและขั้นก้าวหน้า ประโยชน์และการยกตัวอย่างจากการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละด้าน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(๑) เกษตรกรเกิดความรู้และมีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแยกแยะถึงกิจกรรม/แนวทางในการปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามองค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

(๒) เกษตรกรสามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสมกับตนเองและครัวเรือน

๑.๑.๒) เกษตรทฤษฎีใหม่

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่ตามลำดับขั้นของการพัฒนาและแนวคิดการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

เนื้อหาวิชา

ความเป็นมาความสำคัญและรูปแบบของเกษตรทฤษฎีใหม่ ระบบการเกษตรที่มีกิจกรรมการผลิตหลายชนิดการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ออกเป็น (๓๐:๓๐:๓๐:๑๐) เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารและการบริหารจัดการที่ดินและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการพัฒนาการจัดการดินและการหมุนเวียนการปลูกพืชที่ช่วยเพิ่มผลผลิต มีการใช้ทรัพยากรจากภายในและลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก

ลำดับขั้นของการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง การรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกันและการขยายเครือข่ายสู่ภายนอกวิถีและการดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ประโยชน์และการยกตัวอย่างจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(๑) เกษตรกรเกิดความรู้และมีความเข้าใจหลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่ ในทุกลำดับขั้นของการพัฒนาและมีความเข้าใจการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

(๒) เกษตรกรสามารถดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในไร่นาของตนเองได้อย่างเหมาะสม

๑.๑.๓) ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง

วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อให้เกษตรกรรู้ถึงประโยชน์ของการปลูกต้นไม้ตามแนวคิด ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง

(๒) เพื่อให้เกษตรกรจัดรูปแบบการปลูกให้เกิดคุณค่าและบูรณาการในพื้นที่ทำกินเดิมให้มีสภาพใกล้เคียงกับป่า

(๓) เพื่อให้เกษตรกรสามารถสร้างมูลค่าต้นไม้ที่ปลูกทำให้เป็นทรัพย์ เพื่อออมทรัพย์และใช้แก้ปัญหาความยากจน

เนื้อหาวิชา

(๑) การจัดแบ่งที่ดินทำกินเพื่อใช้ปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง จากพื้นที่ทำกินอยู่เดิม

(๒) การจัดองค์ประกอบพันธุ์ไม้ตามวัตถุประสงค์

(๓) จัดโครงสร้างและลำดับขั้นต้นไม้ในป่า ๓ อย่างประโยชน์ ๔ อย่าง การจัดโครงสร้าง พันธุ์ไม้ให้มีสภาพใกล้เคียงกับป่า

(๔) กระบวนการสร้างมูลค่าต้นไม้ ในโครงการปลูกป่า ๓ อย่างประโยชน์ ๔ อย่าง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(๑) เกษตรกรสามารถปลูกต้นไม้ตามแนวคิด ป่า ๓ อย่างประโยชน์ ๔ อย่าง

(๒) เกษตรกรสามารถจัดรูปแบบการปลูกให้เกิดคุณค่าและบูรณาการในพื้นที่ทำกินเดิมให้มีสภาพใกล้เคียงกับป่า

(๓) เกษตรกรสามารถสร้างมูลค่าต้นไม้ที่ปลูกทำให้เป็นทรัพย์ เพื่อออมทรัพย์และใช้แก้ปัญหาความยากจน

๑.๑.๔) การปลูกพืช ๕ ระดับ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรมีการปลูกพืชหลากหลายชนิดให้อยู่ในแปลงเดียวกัน แต่มีความสูงต่างกัน โดยอาศัยลักษณะความแตกต่างของชนิดพืช ที่มีความสูงต่ำมาปลูกร่วมกันในแปลงเดียวกัน เกิดความหลากหลายของชนิดพืชเกื้อกูลกัน ทำให้เกิดประโยชน์หลายอย่างและสามารถใช้พื้นที่ทุกตารางเมตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เนื้อหาวิชา

การปลูกพืช ๕ ระดับตามความสูงต่างกันและอยู่ร่วมกันได้ ชั้นหนึ่งอยู่สูงสุด ชั้นสองเป็นไม้ที่มีความสูงปานกลางจำพวกไม้ ชั้นสามเป็นไม้สูงจากระดับพื้นไม่เกิน ๓ เมตร ชั้นสี่ไม้ดอกไม้ประดับ ชั้นห้า เป็นไม้หัว และหลักการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรมีความรู้และสามารถปลูกพืชหลากหลายชนิด ให้อยู่ในแปลงเดียวกัน แต่มีความสูงต่างระดับกัน โดยอาศัยลักษณะความแตกต่างของพืช ที่มีความสูงต่ำมาปลูกร่วมกันในแปลงเดียวกัน เกิดการเกื้อกูลกันเหมือนป่าธรรมชาติ ทำให้เกิดประโยชน์หลายอย่างและสามารถใช้พื้นที่ทุกตารางเมตรให้เกิดประโยชน์ สูงสุด

๑.๑.๕) การคำนวณพื้นที่เก็บน้ำตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่

วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการดินและน้ำ ในพื้นที่เกษตร ตลอดจนมีความเข้าใจการจัดการพื้นที่เชิงภูมิสังคมไทยตามหลักการพัฒนาภูมิสังคม

(๒) สามารถคำนวณพื้นที่ทำการเกษตร เพื่อที่จะเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี

เนื้อหาวิชา

(๑) การบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำ

(๒) แนวคิดการออกแบบและการคำนวณน้ำในปริมาณที่เพียงพอต่อการเพาะปลูกและสำรองไว้ใช้สำหรับการบริโภคตลอดทั้งปี หลักการออกแบบพื้นที่ตามหลักภูมิศาสตร์

(๓) การคำนวณการจัดการน้ำฝนในพื้นที่

(๔) การออกแบบผังแปลง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(๑) เกษตรกรสามารถคำนวณพื้นที่ทำการเกษตร เพื่อที่จะเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี

(๒) เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจสามารถออกแบบผังแปลงเกษตรให้ได้ตามสัดส่วนของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่

๑.๑.๖) การวางแผนการผลิต

เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นหนึ่งใน ๕ รูปแบบของระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ที่เน้นการจัดการทรัพยากรน้ำ (Water Resource Management) ในไร่นาควบคู่กับการจัดการพื้นที่การผลิตทางการเกษตร โดยการผลิตทางการเกษตรนั้นควรเป็นไปเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร (Food Security) เพื่อสร้างผลผลิตทางการเกษตรให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือน มีรูปแบบการผลิตที่หลากหลายสำหรับเป็นแหล่งรายได้ที่มั่นคง (Income Security) ของครัวเรือนจากกิจกรรมอื่นๆ ตามมา เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่ง

นับว่าเป็นทฤษฎีใหม่ขั้นตอนที่ ๑ ที่เน้นการพอยู่พอกินของเกษตรกร เกิดความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเกิดการรวมกลุ่มในหมู่บ้าน ชุมชน และรวมทั้งเกิดการสร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพที่สามารถพึ่งพาซึ่งกันและกัน

การจัดทำแผนการผลิตและปฏิทินการปลูกพืช โดยให้เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการฯ มีการจัดเวทีเพื่อจัดทำแผนผังแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ แผนการผลิตและปฏิทินการปลูกพืชเพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์การผลิตการตลาด ปัญหาภายในชุมชน และความต้องการของสมาชิก และกำหนดเป็นแผนการผลิตที่เชื่อมโยงกับแผนการตลาดของสมาชิกทุกคนและของกลุ่มแบบเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยคำนึงถึงระบบการปลูกพืชหมุนเวียนที่สามารถสร้างแหล่งอาหารของครัวเรือน ผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่สามารถขายสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งรายได้รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี รวมทั้งกำหนดปฏิทินการปลูกพืช ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดมีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างคุ้มค่า ลดการใช้สารเคมี ใช้แรงงานของครอบครัวและ/หรือช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิกของกลุ่ม เพื่อมุ่งเน้นการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และลดการพึ่งพาจากภายนอกตามหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวอย่าง ๑) การปลูกพืชในแผนการผลิต ได้แก่ (๑) ปลูกข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ข้าวพื้นนุ่ม (กข๔๓ หอมมะลิ๑๐๕ เป็นต้น) มีการปรับปรุงสภาพการผลิตการปรับปรุงบำรุงดินด้วยการปลูกพืชหลังนา การปลูกปอเทืองเป็นปุ๋ยพืชสด (๒) พืชอาหาร ได้แก่ พริก มะเขือ กระเจี๊ยบเขียว กระเพรา โหระพา พริกไทย ผักบุ้ง และตะไคร้ (๓) พืชรายได้ ไม้ผล ผัก ได้แก่ มะพร้าว ส้มโอ มะกรูด ฝรั่ง มะม่วง ถั่วฝักยาว บวบงู กระเจี๊ยบเขียว ถั่วพู และเห็ด (๔) พืชสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ได้แก่ พืชสมุนไพรจำพวกพื้นฐาน ฟักทะลายโจร ขมิ้นชัน บัวบก ไพล กระชายดำ ตะไคร้ และเตยหอม (๕) พืชสมุนไพรกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ พืชสมุนไพรที่สามารถนำมาใช้ทำสารสกัดป้องกันแมลง ดาวเรือง ชিং ข่าและตะไคร้หอม (๖) พืชอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่ ปอเทือง หล�้าแฝก และถั่วเขียว (๗) พืชอาหารสัตว์ ได้แก่ มันสำปะหลัง (๘) พืชใช้สอย ได้แก่ ไม้หวาน และ ไม้ลิ้มแล้ง (๙) พืชเชื้อเพลิงหรือพลังงาน ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ๒) การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ ไก่ไข่ ไก่พื้นบ้าน เป็ด เป็นต้น๓) เลี้ยงปลาในพืช ได้แก่ ปลากด ปลานิล ปลาตะเพียน เป็นต้น (ภาคผนวก จ)

เกษตรกรดำเนินการจัดทำแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยคำนึงถึงการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ที่สามารถสร้างแหล่งอาหารของครัวเรือน ผลผลิตที่สามารถขายสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรและพึ่งตนเอง ด้านปัจจัยการผลิตให้มากที่สุด ลดต้นทุนการผลิตมีการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ และผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM: Integrated Pest Management) เช่น วิธีควบคุมศัตรูพืชแบบชีววิธี (ใช้ตัวห้ำ ตัวเบียน) การทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีส่วนการปลูกพืชให้เกิดการเกื้อกูลกัน เช่น การพืชตระกูลถั่วช่วยตรึงธาตุไนโตรเจน การปลูกพืชยืนต้นเป็นที่ย่อยอาศัยและอาหารแก่พืชประเภทเถาและกาฝาก (เช่น พริกไทย พลู ดิปลี ถั่วลิสง) การปลูกพืชสมุนไพรช่วยไล่แมลง เช่น ตะไคร้หอม ดาวเรือง แมงลัก โหระพา ฯลฯ นอกจากนี้มีการเลี้ยงสัตว์ ทำประมงควบคู่ไปกับการปลูกพืช ได้แก่ พืชยืนต้นช่วยบังลม บังแดด บังฝน ให้กับสัตว์ พืชสมุนไพรเป็นยารักษาโรคให้กับสัตว์ ปลาช่วยให้อินทรีย์วัตถุกับพืช จากการถ่ายมูลตกตะกอนในบ่อเลี้ยงปลา มูลสัตว์ทุกชนิดใช้เป็นปุ๋ยกับพืช

การวางแผนการใช้แหล่งน้ำที่มีอยู่ในการปลูกข้าว การปลูกพืชชนิดต่าง ๆ การปศุสัตว์ และการประมง ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายได้ประจำฤดูกาล ในการนี้เกษตรกรควรจะมีการจัดการทำบัญชีฟาร์ม เพื่อแสดงรายรับ-รายจ่ายภายในฟาร์ม นอกจากนี้การจัดการเทคโนโลยี

สำหรับการผลิตพืชชนิดต่างๆ การปศุสัตว์ และการประมงได้เหมาะสม มีการหมุนเวียนนำสิ่งเหลือใช้ภายในฟาร์มมาใช้ประโยชน์ที่ก่อให้เกิดการสนับสนุนเกื้อกูลประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง ลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ผลิตผลที่ปลอดภัยจากสารพิษ ซึ่งจะนำไปสู่ระบบการเกษตรที่ยั่งยืน

หลังจากการอบรมมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกษตรกรเกิดกรรวมกลุ่มมีการร่วมกันคิด แสดงความคิดเห็น รับทราบสถานการณ์ ตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร

๑.๑.๗) เทคโนโลยีการผลิต ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามความเหมาะสม ได้แก่

- การปลูกพืช; พืชไร่ (ข้าว พืชหลังนา เป็นต้น) พืชสวน (ไม้ผล ผัก สมุนไพร หม่อน)
- การเลี้ยงสัตว์; ไก่เนื้อ ไก่ไข่ เป็ด เป็นต้น
- ประมง; ปลา กบ เป็นต้น

การอบรมถ่ายทอดความรู้โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่บูรณาการร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานภาคีต่างๆ เพื่อบูรณาการจัดฝึกอบรมในด้านต่างๆ และสนับสนุนกิจกรรม เทคโนโลยีการผลิตพืช สัตว์ ประมง การทำบัญชีฟาร์ม และการตลาด โดยวิทยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมเป็นวิทยากรจาก ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ได้แก่ เกษตรตำบล เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์ อำเภอ ประมงอำเภอ พัฒนาที่ดินประจำอำเภอ เป็นต้น)

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จึงให้ฝึกอบรมในพื้นที่ตำบลโดยใช้สถานที่ที่เหมาะสมที่ใดที่หนึ่งดังต่อไปนี้ ๑) ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ๒) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่าย (ศพก. เครือข่าย) ๓) สถาบันการศึกษาภายใต้ศูนย์ AIC ๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๔.๒ การพัฒนาพื้นที่ (การขุดสระเก็บน้ำ)

การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการจัดการการใช้น้ำ และการจัดการระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม เนื่องจากหากมีน้ำเพียงพอ เกษตรกรสามารถปลูกพืช และมีรายได้ตลอดทั้งปี การเลือกพื้นที่สำหรับการขุดสระเก็บน้ำจึงมีความสำคัญมาก เพราะการขุดสระเก็บน้ำให้เก็บกักน้ำได้โดยมีการสูญเสียรั่วซึมน้อย และมีปริมาณน้ำเหมาะสมกับการเพาะปลูกได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ลักษณะของพื้นที่ ดิน และระดับน้ำใต้ดิน เป็นต้น รวมถึงตำแหน่งของสระเก็บน้ำก็มีความสำคัญที่จะต้องอยู่ในตำแหน่งที่สามารถนำน้ำไปใช้ในแปลงการปลูกพืชได้โดยสะดวกและเสียค่าใช้จ่ายในการกระแสน้ำน้อยที่สุด ทั้งนี้ความรู้และความชำนาญของผู้ที่จะพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ และการวางตำแหน่งสระเก็บน้ำ จึงมีความสำคัญมาก หากพิจารณาแล้วเห็นว่าพื้นที่ไม่มีความเหมาะสมในการขุดสระเก็บน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ได้ ก็ไม่ควรดำเนินการตามโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

สระเก็บน้ำ คือ แหล่งน้ำเก็บขังน้ำฝน หรือน้ำซับที่ไหลซึมออกมาจากดิน โดยการขุดดินออกให้เป็นพื้นที่สำหรับขังน้ำให้มีขนาดความจุตามปริมาณน้ำที่ต้องการจะเก็บขังไว้ใช้แล้วนำดินที่ขุดมาปรับเกลี่ยภายในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการฯ

งานดินขุด คือ การขุดดินให้ได้ขนาดความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้าง ตามที่กำหนดในแบบมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นที่กักเก็บน้ำ โดยมีข้อกำหนดลาดด้านข้างตามคุณสมบัติของดิน ดังนี้

๑) ลาดด้านข้าง การขุดดินจะต้องมีความมั่นคงไม่เกิดการลื่นไถลของลาดตลิ่ง การกำหนดความลาดด้านข้างของดินขึ้นอยู่กับชนิดของดินที่จะขุด

๒) ความลึก การขุดดินลึกเกิน ๓ เมตร ต้องทำชันพักเพื่อความมั่นคงไม่เกิดการลื่นไถลของลาดตลิ่ง และสะดวกในการก่อสร้าง

หลักเกณฑ์การดำเนินงาน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการปรับปรุงแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยกำหนดปริมาณดินขุดของสระเก็บน้ำและขนาดพื้นที่ไว้ ๒ รูปแบบ ได้แก่

- ขนาดพื้นที่ ๓ ไร่ สระเก็บน้ำปริมาณดินขุด ๒,๑๐๐ ลูกบาศก์เมตร
- ขนาดพื้นที่ ๕ ไร่ สระเก็บน้ำปริมาณดินขุด ๓,๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร

ภายใต้หลักคิดในการกำหนดขนาดพื้นที่โครงการกับปริมาณสระเก็บน้ำที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ดำเนินการซ้ำจะต้องมีองค์ประกอบตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ประกอบด้วย แปลงนา พื้นที่ปลูกผักสวนครัว พื้นที่ขุดสระเก็บน้ำ พื้นที่อยู่อาศัย และพื้นที่อื่นๆ เช่น โรงเรือนการเกษตร คอกปศุสัตว์ เป็นต้น โดยกำหนดปริมาณสระเก็บน้ำมีความเหมาะสมกับความต้องการการใช้น้ำของพืชในพื้นที่

การพิจารณาคัดเลือกพื้นที่

ขั้นตอนที่ ๑: การใช้แผนที่ความเหมาะสมของดินสำหรับสร้างสระเก็บน้ำ

ในแผนที่ความเหมาะสมของดินสำหรับสร้างสระเก็บน้ำ ได้จัดชั้นความเหมาะสมของดิน (suitability of soil) สำหรับสร้างสระเก็บน้ำ แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ เหมาะสมดี (good) เหมาะสมปานกลาง (fair) และไม่เหมาะสม (poor) พร้อมข้อจำกัด ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาในเบื้องต้น หากจะพิจารณาลงในรายละเอียดระดับพื้นที่ ให้ไปที่ขั้นตอนที่ ๒ และ ๓

ขั้นตอนที่ ๒ : การศึกษาสำรวจสภาพพื้นที่

ในขั้นตอนนี้ จะพิจารณาพื้นที่ที่จะสร้างสระเก็บน้ำ ดังนี้

๑) สภาพพื้นที่ พื้นที่ที่เหมาะสม แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

- ๑.๑) ที่ราบลุ่ม ควรเป็นพื้นที่ราบเรียบ ความลาดชันไม่เกิน ๕ %
- ๑.๒) ที่ดอน ควรเป็นพื้นที่ที่อยู่บริเวณที่ลุ่มระหว่างเนิน ซึ่งเป็นพื้นที่รับน้ำและมีทางน้ำไหลเข้าสู่สระ

๒) ลักษณะดิน ดินที่เหมาะสมสำหรับการสร้างสระเก็บน้ำ มีดังนี้

- ๑.๑) การระบายน้ำ: ต้องมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เลว หรือเลวมาก
- ๑.๒) ความลึกถึงชั้นหินพื้น: ต้องพบชั้นหินพื้นอยู่ลึกมากกว่า ๑๕๐ เซนติเมตรจากผิวดิน
- ๑.๓) สภาพให้ซึมได้ของดิน: พิจารณาที่ได้ความลึกของบ่อขุด ต้องเป็นดินที่มีสภาพให้ซึมได้ของดินช้า-ช้ามาก (น้อยกว่า ๐.๕ เซนติเมตรต่อชั่วโมง (ในห้องปฏิบัติการ) หรือน้อยกว่า ๐.๐๐๓๖ เซนติเมตรต่อชั่วโมง (ในสนาม) กรณีที่ไม่มีค่าผลวิเคราะห์ของสภาพให้ซึมได้ของดินในห้องปฏิบัติการและในภาคสนามให้พิจารณาจากเนื้อดิน

๑.๔ เนื้อดิน: ควรมีเนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินเหนียวปนทรายแป้ง ดินเหนียวปนทราย และดินร่วนเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง หรือดินเหนียวปนกรวดมาก พยายามหลีกเลี่ยงดินที่มีกรวดลูกรัง และชั้นหินพื้น เนื่องจากเก็บกักน้ำไม่อยู่ และยากต่อการขุด

๓) อื่นๆ ลักษณะที่เหมาะสมดีสำหรับการสร้างบ่อขุด มีดังนี้

๓.๑) ควรมีระดับน้ำใต้ดินตื้น

๓.๒) มีปริมาณก้อนหินขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางใหญ่กว่า ๒๕ เซนติเมตร บนผิวดินน้อยกว่าร้อยละ ๓ ของพื้นที่

๓.๓) มีปริมาณหินพื้นที่ใต้อุ้มน้ำบนดิน: มีปริมาณหินใต้อุ้มน้ำน้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่

รูปแบบของสระเก็บน้ำ

กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสระเก็บน้ำมาตรฐานซึ่งเป็นรูปแบบเรขาคณิต พร้อมหลักเกณฑ์ในการคำนวณปริมาณงานดินขุด หากมีการก่อสร้างสระเก็บน้ำที่มีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินขุดได้ เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพิจารณาเลือกตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ของตนเองภายใต้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่

การก่อสร้าง

๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จะต้องดำเนินการขออนุญาตขุดดินและถมดินต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ก่อนเริ่มดำเนินการก่อสร้างสระเก็บน้ำ

๒) เกษตรกรเจ้าของพื้นที่ และคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการระดับอำเภอ ร่วมตรวจสอบสภาพพื้นที่เพื่อวางแผนผังแปลง และกำหนดขนาดสระน้ำที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ตามรูปแบบและรายการมาตรฐานที่กรมพัฒนาที่ดินกำหนด

๒.๔.๓ การพัฒนาการผลิต (ด้านพืช ด้านสัตว์ และด้านประมง)

การพัฒนาการผลิต ผู้ผลิตสินค้าจะประสบผลสำเร็จในการทำงานได้ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เป็นองค์ประกอบ ได้แก่ คุณภาพของสินค้าและบริการ ราคาเหมาะสมหรือไม่ ผู้ผลิตต้องมีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตนเอง คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค สินค้ามีคุณภาพดี มีการบริการที่ดีหลังการขาย เมื่อสินค้ามีปัญหาสามารถเปลี่ยนสินค้าได้ ไม่นำสินค้าเน่าเสียมาขาย ผู้บริโภคมีความพึงพอใจ เป็นต้น

ในปัจจุบันเราจะเห็นได้ว่าสินค้าและบริการมีรูปแบบต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อให้ได้สินค้าที่มีปริมาณสูง มีคุณภาพดี มีรูปแบบต่างๆ ลดแรงงานคน เพิ่มผลผลิตได้เร็วขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง มีกำไรมากขึ้น การใช้เทคโนโลยีในการผลิต เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ในการควบคุมการผลิต การใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคน การนำวิทยากรใหม่ๆ มาช่วยในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารจัดการจัดเก็บข้อมูลลูกค้า การใช้โทรศัพท์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจำหน่ายสินค้า การใช้โดรนในการให้ปุ๋ยพ่นสารเคมี การใช้ระบบทามเมอร์ (Timer) เป็นตัวควบคุมระบบการให้น้ำพืช ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาการผลิตได้ประสบความสำเร็จ ควรให้องค์ความรู้ต่างๆ ในการพัฒนาผลผลิต สิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ คือ เกษตรกรต้องมีการจัดการที่ดี และตัดสินใจที่ถูกต้องก็จะประสบความสำเร็จ มีความเสี่ยงน้อย แต่ได้ประโยชน์มากที่สุด ก่อให้เกิดรายได้ และกำไรสูงสุด โดยเกษตรกรต้องสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อนำมาประกอบการวางรูปแบบกิจกรรมภายในฟาร์มของตนเอง มีการใช้ปัจจัยการผลิตภายในฟาร์มให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการคัดเลือกกิจกรรมการผลิตควรให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ ตลอดจนความรู้ความสามารถของเจ้าของฟาร์มในการจัดสรรทรัพยากร ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน มาใช้ในการผลิตพืช เลี้ยงสัตว์ และประมง เพื่อลดความเสี่ยง การวางแผนและงบประมาณฟาร์มในการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และประมง เพื่อการพัฒนาการผลิต ควรเก็บข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และประเมินผลการทำฟาร์มเอาไว้ด้วย

การจัดการในการผลิต

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ในการจัดทำแผนผังฟาร์มและแผนการผลิต (ภาคผนวก จ) ซึ่งการจัดการในการผลิตเกษตรกรเจ้าของฟาร์มในแต่ละพื้นที่ แต่ละฟาร์มจะไม่เหมือนกัน ดังนั้น ในการตัดสินใจว่าจะเลือกผลิตกิจกรรมอะไร และอย่างไรในสภาพขีดจำกัดด้านทรัพยากร และภายใต้ความเสี่ยง ความไม่แน่นอนของการผลิตและการตลาดนั้นก็มีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- ๑) จะผลิตอะไร
- ๒) จะผลิตที่ไหน
- ๓) จะผลิตเมื่อไร
- ๔) จะผลิตเท่าไร และอย่างไร
- ๕) จะผลิตและขายกับใคร

นอกจากพิจารณาจากเกณฑ์เป็นหลักแล้ว ยังต้องพิจารณารายละเอียด ดังนี้

๑) จะผลิตพืชหรือสัตว์อะไร เช่น ข้าว ไม้ผล พืชไร่ พืชผัก ปศุสัตว์ ประมง เป็นต้น และจะต้องพิจารณาต่อว่าถ้าผลิตไม้ผล ควรเป็นไม้ผลชนิดใด เช่น มะม่วง ส้มโอ เงาะ หรือลำไย

๒) จำนวนและชนิดของปัจจัยการผลิตที่ใช้ว่าเหมาะสมกับแรงงานในครอบครัวหรือไม่ หากไม่เพียงพอจะจ้างจำนวนเท่าไร แรงงานจ้างได้มาจากไหน และระยะเวลาในการจ้าง

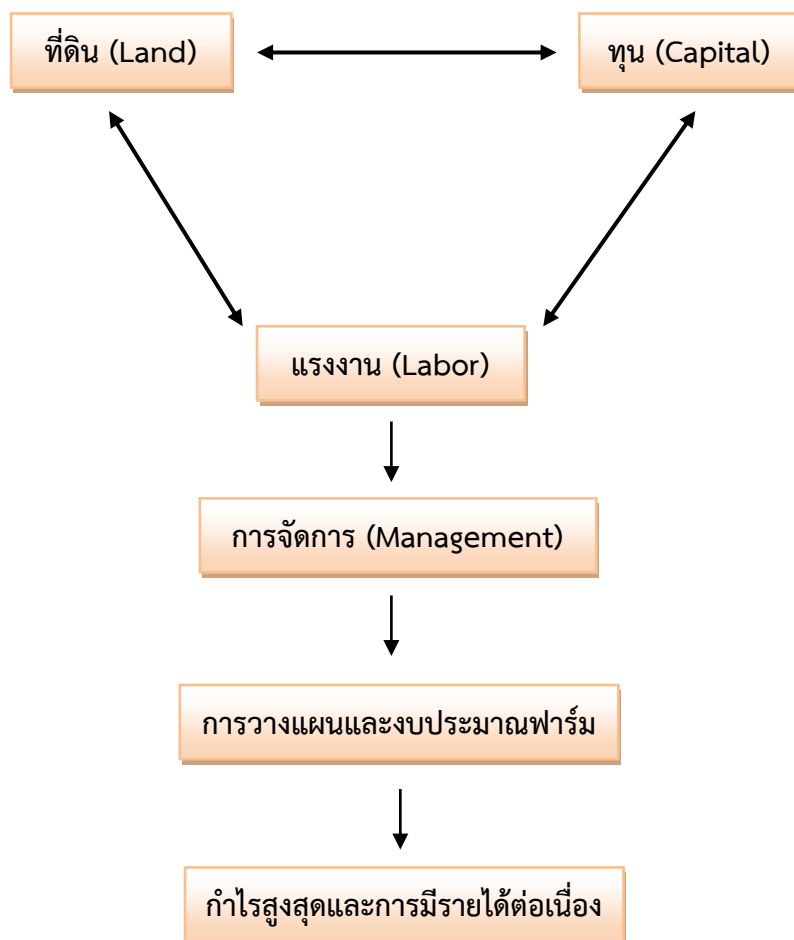
๓) วิธีการผลิตและเทคนิควิชาการ ตลอดจนการจัดการและบริหารฟาร์ม จะดำเนินการอย่างไร จะเริ่ม ณ จุดใดก่อน มีการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขอย่างไร รวมทั้งมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมต่างๆ ภายในฟาร์มหรือไม่

๔) ชนิดของโรงเรือนและอาคารที่มีความจำเป็นหรือเหมาะสมเพียงใด เพื่อความสะดวกในการจัดการ ตลอดจนเครื่องมืออุปกรณ์

๕) การวางแผนและงบประมาณฟาร์ม การจดบันทึก และบัญชีฟาร์มจะดำเนินการอย่างไร เพื่อให้ทราบทิศทางการทำงานและผลการดำเนินงาน โดยเฉพาะรายได้ รายจ่าย และกำไร ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ซึ่งสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและวางแผนในปีต่อไป

๖) จะซื้อปัจจัยการผลิตและขายผลผลิตที่ไหน กับใคร และอย่างไร เช่น พ่อค้าท้องถิ่น พ่อค้าคนกลาง กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอีกหลายอย่าง เช่น ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ความรอบรู้ และประสบการณ์ การบริหารงานด้านแรงงาน ความเข้าใจสภาพการผลิตการตลาด ความคล่องตัวและการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ความขยันหมั่นเพียร การดูแลเอาใจใส่ ความสำนึกรับผิดชอบในการทำงาน เป็นต้น

ภาพที่ ๔ แผนผังการจัดการในการผลิต

สิ่งที่เกษตรกรเจ้าของฟาร์มควรรู้และปฏิบัติ

เกษตรกรมีความจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีความรู้และรอบรู้อย่างถูกต้อง และทันต่อเหตุการณ์ และสิ่งที่ต้องทำความเข้าใจคือ สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศน์เกษตรของฟาร์ม เช่น สภาพพื้นที่ (ที่ลุ่ม ที่ดอน) ชนิดดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน แสงแดด อุณหภูมิ ความชื้น และสิ่งมีชีวิตที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบการผลิต นอกจากนี้ ยังต้องมีความรู้ด้านปัจจัยภายนอก เช่น วิทยาการผลิสมัยใหม่ ระบบตลาด การซื้อ การขายปัจจัยการผลิต ผลผลิต ระบบเศรษฐกิจและสินเชื่อ กฎเกณฑ์และกฎหมายของสังคม นโยบายของรัฐบาล และระบบเศรษฐกิจของภูมิภาค ซึ่งโดยสรุปเกษตรกรควรมีความรู้ ดังนี้

๑. ความรู้ทางด้านการเกษตร (วิชาการและสภาพพื้นที่)
๒. ความรู้ด้านการเงินและสินเชื่อ
๓. ความรู้ทางการวางแผนและงบประมาณฟาร์ม
๔. ความรู้ทางการจัดบันทึกและบัญชีฟาร์ม
๕. ความรู้ทางการตลาด
๖. ความรู้ทางการจัดการและบริหารฟาร์ม

๗. ความรู้ทางด้านสังคม (ในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร)

๘. ความรู้ทางด้านกฎหมายและอื่นๆ ตามความจำเป็น

สำหรับแนวทางการพัฒนาการผลิตแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน ด้านพืช ด้านประมง และด้านปศุสัตว์ ซึ่งการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทั้ง ๔ ด้าน เป็นการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อให้เกิดแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ รวมทั้งเพื่อเป็นแปลงแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของเกษตรกร และสามารถเป็นแปลงตัวอย่างการเรียนรู้ของเกษตรกรภายในชุมชนได้ ซึ่งมีแนวทางการสนับสนุนตามบทบาทและภารกิจของหน่วยงานใน ๔ กิจกรรม ดังนี้

๑) กิจกรรมการปรับปรุงบำรุงดิน

การปรับปรุงบำรุงดิน เป็นการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการพัฒนาที่ดิน เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรเพิ่มเติม ตามความเหมาะสมและจำเป็น โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรรู้จักพัฒนาและพึ่งพาตนเองตามแนวทางและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีแนวทางดังนี้

๑.๑) ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน

๑.๒) สนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการพัฒนาที่ดิน โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ตามความเหมาะสมของพื้นที่ ภายใต้วงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ และเหมาะสมในการเพาะปลูกพืช

ทั้งนี้ สามารถปรับเปลี่ยนปัจจัยการผลิตด้านการพัฒนาที่ดินได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ภายใต้วงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และต้องเป็นปัจจัยการผลิตภายใต้ภารกิจของกรมพัฒนาที่ดินเท่านั้น

๒) กิจกรรมการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืช

การสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืช เป็นการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่ ตามแผนการผลิต และความต้องการของเกษตรกร ภายหลังจากขุดบ่อและปรับปรุงบำรุงดินเรียบร้อยแล้ว ได้แก่ กิ่งพันธุ์ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ไม้ที่ให้ผลผลิต) และเมล็ดพันธุ์พืชผัก สมุนไพร ซึ่งมีแนวทางดังนี้

๒.๑) สำนักงานเกษตรอำเภอและแรงงานระดับตำบล ดำเนินการสำรวจและรวบรวมความต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัด

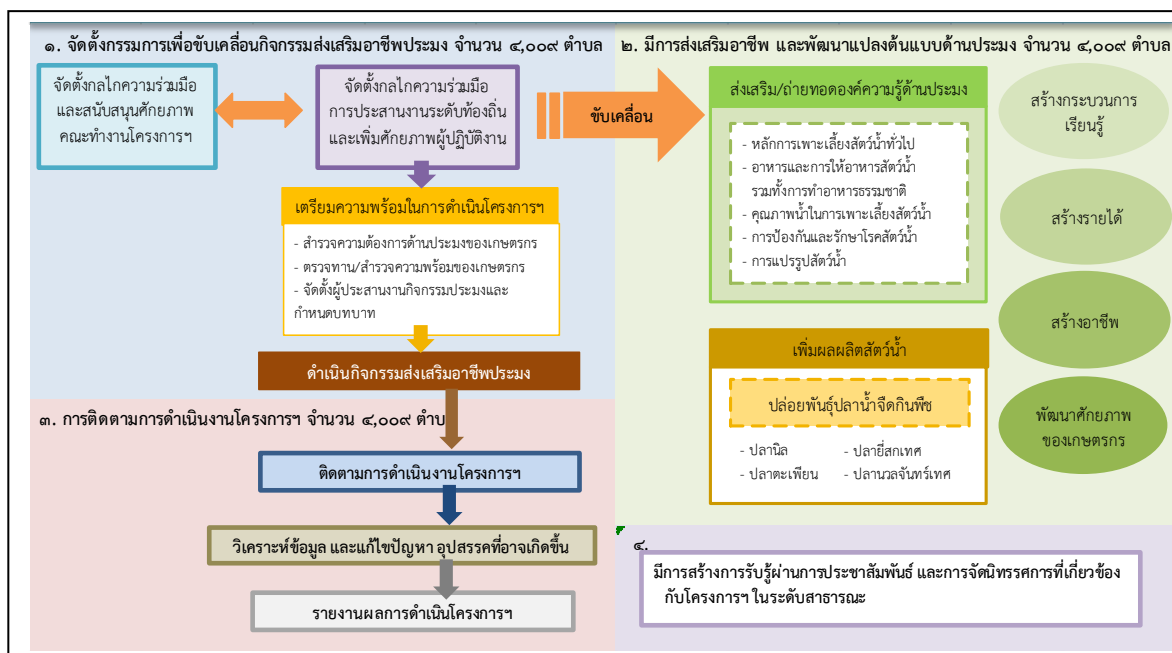
๒.๒) สำนักงานเกษตรจังหวัด จัดหา/จัดซื้อปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมกับพื้นที่ ตามแผนการผลิต และความต้องการของเกษตรกร โดยการจัดซื้อปัจจัยการผลิตให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และส่งมอบให้สำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อบริการให้เกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการต่อไป

๒.๓) สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และแรงงานระดับตำบล ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านพืชให้เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

๓) กิจกรรมการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านประมง

การสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านประมง เป็นการส่งเสริมองค์ความรู้และพัฒนาแปลงต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ (ด้านประมง) และการสนับสนุนลูกพันธุ์ปลาน้ำจืดกินพืช (นิล ตะเพียน ยี่สกเทศ นวลจันทร์เทศ) โดยมีเจ้าหน้าที่หน่วยงานกรมประมงและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำ คำปรึกษาด้านวิชาการ และอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานโครงการฯ ตามแผนการดำเนินงานที่ร่วมกันพิจารณาจัดทำขึ้น ภายใต้กรอบการดำเนินงาน

โครงการฯ มีการนำองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ (ภาพที่ ๕)

ภาพที่ ๕ กรอบแนวความคิดในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมอาชีพประมง โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรยุคใหม่

แนวทางการดำเนินงานมีดังนี้

๓.๑) กรมประมง (สำนักงานประมงจังหวัดในพื้นที่) ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการฯ เพิ่มเติม โดยส่งเสริมองค์ความรู้และพัฒนาแปลงต้นแบบเกษตรยุคใหม่ (ด้านประมง) ดำเนินการชี้แจงโครงการ วิธีการดำเนินโครงการพร้อมส่งเสริมความรู้ด้านประมงที่เกี่ยวข้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๒) ประมงอำเภอ และแรงงานระดับตำบล ดำเนินการสำรวจ ตรวจสอบ ความต้องการและความพร้อมเพื่อรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่งให้สำนักงานประมงจังหวัด

๓.๓) สำนักงานประมงจังหวัด จัดหา/จัดซื้อปัจจัยการผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืดกินพืช (นิล ตะเพียน ยี่สกเทศ นวลจันทร์เทศ) จำนวนไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ตัว/ราย ขนาด ๕ - ๗ เซนติเมตร และอาหารสัตว์น้ำนำร่องให้เกษตรกร จำนวน ๒๐ กิโลกรัม โดยการจัดซื้อปัจจัยการผลิตให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และส่งมอบให้สำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อบริการเกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการต่อไป

๔) กิจกรรมการสนับสนุนปัจจัยด้านปศุสัตว์

การพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ การจัดทำกิจกรรมหนุนเสริมเข้าสู่การทำเกษตรยุคใหม่ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วนแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อดำเนินการเลี้ยงสัตว์ ส่งเสริมการดำเนินการเกษตรยุคใหม่ให้เกิดเป็นรูปธรรม และมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง รูปแบบของปัจจัยการผลิตพันธุ์สัตว์เป็นการดำเนินการจัดหาปัจจัยการผลิตดังกล่าวตามความต้องการของเกษตรกรและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ส่งเสริมองค์ความรู้ และสนับสนุนพันธุ์สัตว์ โดยมีเจ้าหน้าที่หน่วยงานกรมปศุสัตว์ให้คำแนะนำ

คำปรึกษาด้านวิชาการ และอำนวยความสะดวกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ ตามแผนการดำเนินงานที่ร่วมกันพิจารณาจัดทำขึ้น

วิธีการดำเนินงานพัฒนาด้านปศุสัตว์ในโครงการฯ

๔.๑) เตรียมความพร้อมของเกษตรกรและพื้นที่ (โดยผู้รับจ้างงานของเกษตรกร)

(๑) สํารวจข้อมูลทรัพยากร พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืชอาหารสัตว์ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ตำบล ร่วมกับเกษตรกรเจ้าของแปลงและเจ้าหน้าที่

(๒) จัดทำแผนความต้องการปัจจัยการผลิต (พันธุ์สัตว์และหรืออาหารสัตว์ วัตถุดิบอาหารสัตว์ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร สารเติมอาหารสัตว์ จุลินทรีย์ วัสดุอุปกรณ์การเลี้ยง ในวงเงินงบประมาณที่ได้รับต่อราย หรือต่อกลุ่ม (๑,๐๐๐ บาท/ราย ๑๖,๐๐๐ บาท/กลุ่ม) ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์อำเภอและจังหวัด

(๓) ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในการเตรียมความพร้อมในการออกแบบที่อยู่อาศัยให้สัตว์เลี้ยงของเกษตรกร

๔.๒) จัดทำรายละเอียดโครงการ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจัดทำแผนและรายละเอียดการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ขออนุมัติดำเนินการจัดหา ตามความต้องการของเกษตรกร โดยกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะต่างๆ ของปัจจัยการผลิตขึ้น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม เช่น หลักวิชาการปศุสัตว์ ลักษณะประจำพันธุ์ ราคาตลาด เป็นต้น ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่เกี่ยวข้อง

๔.๓) สร้างกระบวนการเรียนรู้และส่งมอบปัจจัยการผลิต

(๑) จัดเวทีของกลุ่มเกษตรกรและพี่เลี้ยงเกษตรกรในระดับตำบล เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาอาชีพจากฐานทรัพยากรพืช สัตว์ จุลินทรีย์ท้องถิ่น โดยเครื่องมือ VRIO BMC Eco system circular system

(๒) ส่งมอบปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร ตามแผนการผลิตของกลุ่ม เพื่อดำเนินการบริหารจัดการ ของกลุ่มและสมาชิก

๔.๔) ติดตาม รายงาน ประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงาน

(๑) ติดตามระหว่างดำเนินการจากพี่เลี้ยงของเกษตรกร รายงาน ติดตามลงพื้นที่แปลงของเกษตรกรและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

(๒) รายงานผลการติดตาม ผลการดำเนินงานประจำเดือน และสิ้นปี

(๓) ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานด้านปศุสัตว์

หมายเหตุ : การสนับสนุนปัจจัยการผลิตทั้ง ๔ ด้าน เป็นการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเบื้องต้น และเป็นปัจจัย พื้นฐานในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เพราะฉะนั้นเกษตรกรต้องสมทบเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ครบทั้ง ๔ ส่วน ตามหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ

ส่วนที่ ๑ ร้อยละ ๓๐ ขุดสระเก็บกักน้ำ เพื่อใช้เก็บกักน้ำฝนในฤดูฝนและใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์น้ำและพืชน้ำต่าง ๆ

ส่วนที่ ๒ ร้อยละ ๓๐ ใช้สำหรับปลูกข้าวเพื่อบริโภคในครัวเรือน

ส่วนที่ ๓ ร้อยละ ๓๐ ใช้สำหรับปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ

ส่วนที่ ๔ ร้อยละ ๑๐ ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนอื่นๆ

โดยสามารถยืดหยุ่นขนาดพื้นที่ในแต่ละส่วนได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่ **ซึ่งในส่วนของการแปลงนาข้าวเกษตรกรต้องดำเนินการปรับพื้นที่เอง เพื่อให้มีข้าวไว้บริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ**

๒.๔.๔ การพัฒนากลุ่มเกษตรกร

การพัฒนาเกษตรกรจะต้องพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ด้านการเกษตรอย่างทอ่งแท้ สามารถพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการที่มีการใช้เทคโนโลยี และการบริหารจัดการ เพื่อดำเนินธุรกิจการเกษตรอย่างทันสมัย มีความคิดในการวางแผน โดยเฉพาะการรู้ถึงอุปสงค์ของตลาด และเตรียมการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการ รวมทั้งมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว วิเคราะห์ข้อมูลรอบด้าน เป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผล มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ โดยมีแนวทาง การดำเนินงานดังนี้

๑) พัฒนาตัวเกษตรกรให้มีความรู้ในด้านต่างๆ เช่น การประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ผสมผสานกับภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยศึกษาและเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร (ศพก.) และเครือข่าย

๒) ให้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการ พร้อมทั้งเติมเต็มความรู้ด้านบัญชีฟาร์ม เพื่อให้ทราบต้นทุนการผลิต – ผลกำไร รวมทั้งมีความรู้ด้านการตลาด ตลอดจนช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

๓) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเกษตรในพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกภาคส่วนให้ครอบคลุมทั้งในด้านของแหล่งผลิต ฤดูกาลที่ผลผลิตออกสู่ตลาด ปริมาณผลผลิต สภาพภูมิอากาศ รวมทั้งราคาสินค้าทั้งในและต่างประเทศ ปัจจัยการผลิต การเตือนภัย โดยสร้างเป็นเครือข่ายข้อมูลทุกจังหวัด เพื่อให้เกษตรกรรับทราบข้อมูลได้รวดเร็ว

๔) เจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยพัฒนาเกษตรกรให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ทันเหตุการณ์ และความรู้ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และต้องมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ มีความรู้ทางวิชาการ มีความเข้าใจในนโยบายการบริหารจัดการโครงการ มีเทคนิคการถ่ายทอดที่ดีสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นพัฒนาเกษตรกรและสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร พร้อมทั้งทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาด้านต่างๆ ให้แก่เกษตรกร

กระบวนการพัฒนาเกษตรกร ประกอบด้วย

๑) ประเมินวิเคราะห์ศักยภาพเกษตรกร ปรับแนวคิดในการประกอบอาชีพและจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพและแผนการผลิต

๒) พัฒนาทักษะอาชีพ เชื่อมโยงเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ผู้ประกอบการ และทักษะดิจิทัลให้กับเกษตรกร

๓) สนับสนุนการรวมกลุ่มทำธุรกิจและพัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม และเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ

๔) ให้ความรู้พัฒนาทักษะสู่การเป็นผู้ประกอบการครบวงจร

๕) สนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่

๖) สนับสนุนเกษตรกรต้นแบบให้เป็นผู้รู้ ในการพัฒนาเกษตรกรในชุมชน

๗) บูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกร

๘) สนับสนุนเจ้าหน้าที่เป็นผู้จัดการหรือพี่เลี้ยงจากระดับจังหวัดสู่อำเภอ

การพัฒนากลุ่ม

การพัฒนากลุ่ม คือ การพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะของกลุ่มเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร

ในการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล ประกอบการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมกลุ่มเพื่อลดต้นทุน เพิ่มรายได้ ขยายโอกาสทางการแข่งขัน สามารถพัฒนาเกิดเครือข่ายการดำเนินงานร่วมกัน ตลอดจนการพัฒนาด้านการผลิต การแปรรูปสินค้าการเกษตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ตลาด การเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อยกระดับธุรกิจชุมชนให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาให้เกิดแหล่งเรียนรู้เกษตรกรรมต้นแบบระดับชุมชน เพื่อเป็นกลไกการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรในชุมชน

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มและชุมชน ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั่นคือการนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำเอาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านเชิงธุรกิจและสังคม ตลอดจนการดำเนินการเพื่อการพัฒนาเกษตรกรให้เข้มแข็ง ทั้งเครือข่ายในสาขาอาชีพ สนับสนุนให้เกิดผู้นำเกษตรกรที่มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในเวทีของการบริหารงานเกษตรในระดับต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังว่าจะเกื้อหนุนให้เกิดการสร้าง ความเข้มแข็งแก่กลุ่มเกษตรกร เพื่อพัฒนาทางการเกษตรอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่ม

๑) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกสามารถวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มให้สอดคล้องกับสินค้าและพื้นที่ โดยใช้กระบวนการกลุ่มและจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพเพื่อขับเคลื่อนงานในรูปแบบของการรวมกลุ่มแบบมีส่วนร่วม

๒) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะของสมาชิก ในการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล เพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม เพื่อลดต้นทุน เพิ่มรายได้ ขยายโอกาสทางการแข่งขันสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรต้นแบบ เกิดเครือข่ายและการดำเนินงานร่วมกัน

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งและมีพลังในการขับเคลื่อนงานในรูปแบบของการรวมกลุ่ม และพัฒนาไปสู่เครือข่ายกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพการเกษตรให้สามารถพึ่งพาตนเอง มีความมั่นคงทางอาชีพ และมีความเป็นอยู่ที่ดี

๔) พัฒนาความรู้และทักษะให้กลุ่มเกษตรกรในด้านการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร สอดคล้องกับสถานการณ์ตลาด การเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อยกระดับการดำเนินงานกลุ่มให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) ส่งเสริมการสร้างรายได้ในครอบครัวเกษตรกร ลดค่าใช้จ่าย กระตุ้นให้มีการออมเพิ่มขึ้น และสามารถจัดตั้งเป็นกองทุนในกลุ่มของตนเองได้

๖) ส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดแหล่งเรียนรู้เกษตรกรรมต้นแบบระดับชุมชน เพื่อเป็นกลไกการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรในชุมชน

ขั้นตอนการจัดตั้งกลุ่ม

คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัดและอำเภอ ให้ความรู้เรื่องการจัดตั้งกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ๑) ประธาน ๒) รองประธาน ๓) เลขานุการ ๔) เฝ้าบัญชี และ ๕) ประชาสัมพันธ์ และอื่นๆ ตามข้อตกลงของกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่กำหนดวัตถุประสงค์ของการตั้งกลุ่ม

วางแผน ประสานงานดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม การจัดการที่เกี่ยวข้อง และติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวแทนอย่างอิสระตามความเหมาะสม

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ที่ควรมีในการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่ม ดังนี้

ประธาน	บทบาทหน้าที่ - เป็นประธานในที่ประชุม - จัดทำแผนการดำเนินงานของกลุ่ม - กระจายข่าวสารไปสู่สมาชิก - ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง - ปฏิบัติงานตามมติที่ประชุม
รองประธาน	บทบาทหน้าที่ - เป็นประธานในที่ประชุมเมื่อประธานไม่อยู่ - ปฏิบัติงานแทนประธานเมื่อได้รับมอบหมาย - ติดต่อประสานงานและร่วมปฏิบัติงานกับประธานอย่างใกล้ชิด - ปฏิบัติอื่นใดที่ประธานหรือมติที่ประชุมจะมอบหมายให้ดำเนินการ
เลขานุการ	บทบาทหน้าที่ - จดรายงานการประชุม - ปฏิบัติงานตามที่ประธานและที่ประชุมมอบหมาย
เหรัญญิก	บทบาทหน้าที่ - จัดทำทะเบียนต่างๆ หลักฐานการรับ-จ่ายเงินของคณะกรรมการหรือผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ - รับผิดชอบเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงินในการดำเนินงานของคณะกรรมการ - ดำเนินการติดตามและควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของคณะกรรมการ
ประชาสัมพันธ์	บทบาทหน้าที่ - ติดต่อประสานงานและออกข่าวสารหรือเรื่องราวต่างๆ ตามที่ประชุมได้ลงมติไว้แล้ว - ดำเนินการเพื่อเสริมสร้างให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างคณะกรรมการ หน่วยงาน และบุคคลภายนอก

แนวทางการพัฒนากลุ่ม แบ่งเป็น ๓ ระยะ

ระยะที่ ๑ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัดอำเภอ และแรงงานระดับตำบล ร่วมกันประเมินสถานการณ์ พิจารณาศักยภาพเกษตรกรจากแผนการผลิตรายบุคคล โดยวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย รวมทั้งสถานที่ องค์ความรู้ และความสามารถในการถ่ายทอดได้ ตามแบบฟอร์ม (ภาคผนวก จ) พร้อมทั้งรวบรวมและสรุปผลข้อมูล เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนากลุ่มต่อไป

ระยะที่ ๒ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัดอำเภอ แรงงานระดับตำบล และกลุ่มเกษตรกรร่วมกันจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม พร้อมประเด็นการ

พัฒนาของกลุ่มและคัดเลือกวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้ โดยมีวิทยากรหลักและวิทยากรผู้ช่วย พร้อมกับพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านเกษตรทฤษฎีใหม่

วิธีการดำเนินงาน

- ๑) คัดเลือกหัวข้อ/ประเด็นการพัฒนากลุ่มและวิทยากร
- ๒) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกร
- ๓) สรุปบทเรียนในการจัดการกระบวนการเรียนรู้

ระยะที่ ๓ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัดอำเภอ และแรงงานระดับตำบล สรุปและประเมินแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านเกษตรทฤษฎีใหม่

วิธีการดำเนินงาน

- ๑) จัดกระบวนการเรียนรู้

๑.๑) ทบทวนสรุปและอภิปรายกระบวนการดำเนินงานที่ผ่านมา
๑.๒) กำหนดบทบาท มอบหมายหน้าที่ให้สมาชิก เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้

๑.๓) จัดทำแผนประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชน และชุมชนใกล้เคียงทราบ

๑.๔) ถอดบทเรียนแหล่งเรียนรู้ต้นแบบของกลุ่ม

๒) หลังจากพัฒนากลุ่ม ๖ เดือน คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัดอำเภอ และแรงงานระดับตำบล ดำเนินการประเมินผลสรุปเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ : แบบฟอร์มตัวอย่างแบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติเกษตรกร อยู่ในภาคผนวก จ

๒.๔.๕ การพัฒนาการตลาด

แนวทางการส่งเสริมการตลาดให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

การส่งเสริมด้านการตลาดให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เป็นประเด็นที่สำคัญในการขับเคลื่อนการส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เกิดความยั่งยืน โดยในช่วงแรกของการเริ่มดำเนินโครงการ อาจยังไม่มีมีการดำเนินการด้านตลาดหรือการจำหน่ายสินค้าที่เป็นผลผลิตของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการที่ชัดเจน แต่เมื่อเกษตรกรสามารถทำการผลิตพอเพียงพอต่อการบริโภค มีผลผลิตปริมาณมากพอที่จะจำหน่าย ต้องมีการดำเนินการด้านการตลาดมารองรับ โดยในระยะเริ่มต้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเตรียมความพร้อมด้านตลาดเพื่อเตรียมสนับสนุนการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรผ่านช่องทางต่างๆ ระยะต่อไปจะเป็นการส่งเสริมด้านการตลาดที่สอดคล้องกับปริมาณการผลิต ชนิดของผลผลิต และผลักดันไปสู่การรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็ง ทั้งนี้ ควรดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ โดยกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการเพื่อส่งเสริมการตลาดให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่เป็น ๔ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ เตรียมความพร้อมด้านการตลาดของโครงการ

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการตลาดให้กับเกษตรกร โดยเฉพาะแหล่งจำหน่ายในชุมชนรองรับผลผลิตที่ออกมาในช่วงแรก และเตรียมเครื่องมือ ระบบ และช่องทางต่างๆ เพื่อรองรับการจำหน่ายผลผลิตให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

เป้าหมาย

๑. มีข้อมูลผู้บริโภคที่อยู่ใกล้เคียงเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้านค้าในชุมชน ตลาดชุมชน
๒. มีการวิเคราะห์แพลตฟอร์มการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตร ทั้งของภาครัฐและเอกชนที่เหมาะสม สำหรับเกษตรกร
๓. มีช่องทาง/เครือข่าย Social Media ที่พร้อมสำหรับการส่งเสริมการตลาดและการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตรให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ พร้อมวิธีใช้งานสำหรับเกษตรกร

แนวทาง/วิธีการ

๑. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัดกำหนดกรอบแนวทางการรวบรวม การจัดเก็บข้อมูล ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ มอบหมายแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลสำรวจรวบรวมข้อมูล ผู้บริโภค ร้านค้า รวมทั้งตลาดชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกับเกษตรกรที่รับผิดชอบดูแล เพื่อให้มีแหล่งจำหน่ายทันทีเมื่อมีปริมาณผลผลิตมากพอ
๓. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ประสานบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐชนที่เกี่ยวข้องที่เป็นเจ้าของแพลตฟอร์ม ในการอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการ และการสนับสนุนการดำเนินการต่างๆ ในระดับส่วนกลาง และให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัดดำเนินการในลักษณะเดียวกันในระดับจังหวัด รวมทั้งการเตรียมการรวบรวมความต้องการของกลุ่มลูกค้าสำคัญในจังหวัดโดยเฉพาะสหกรณ์ สถานที่ราชการ บริษัทเอกชน โรงพยาบาล สถานศึกษาที่มีความต้องการสินค้าคุณภาพและปลอดภัย ซึ่งจะเป็นการพัฒนาการผลิตของเกษตรกรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากขึ้นในระยะต่อไป
๓. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัดรวบรวม Website และเครือข่ายสังคมออนไลน์ภายในจังหวัดสำหรับการส่งเสริมการตลาดและการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตรให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งเตรียมการส่งเสริมด้านการตลาด ส่งเสริมการรวมกลุ่ม สร้างแบรนด์ เตรียมกลยุทธ์ด้านการตลาดให้เกษตรกรแต่ละกลุ่ม รวมทั้งการขยายผลด้านอื่นๆ ที่ต่อเนื่องกัน เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น

ระยะที่ ๒ การจำหน่ายในช่วงเริ่มมีผลผลิต

ในระยะนี้เน้นการผลิตเพื่อให้มีอาหารเพียงพอสำหรับการบริโภคภายในครัวเรือนของเกษตรกรตามทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๑ สามารถแลกเปลี่ยนระหว่างกัน และมีแหล่งจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตรต่างๆ ที่แน่นอน ในเวลาที่มีผลผลิตมากพอสำหรับจำหน่าย

เป้าหมาย

เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีอาหารเพียงพอ มีการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน และจำหน่ายผลผลิตได้

แนวทาง/วิธีการ

๑. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในการเลือกชนิดพืช สัตว์ ประมง เพื่อการผลิต ที่เหมาะสมและหลากหลาย สามารถนำไปบริโภคในครัวเรือนและการจำหน่ายในระยะต่อไปได้ง่าย
๒. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอมอบหมายให้แรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล ติดตามการผลิตของเกษตรกรที่รับผิดชอบ เมื่อมีผลผลิตมากเกินไปสำหรับการบริโภคแล้ว ในระยะเริ่มต้นให้ดำเนินการประสาน อำนาจความสะดวกในการแลกเปลี่ยนผลผลิต/สินค้าเกษตร ระหว่างเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการด้วยกันรวมถึงเกษตรกร/บุคคลที่อยู่ภายนอก

โครงการ รวมทั้งการจำหน่ายในกลุ่มผู้บริโภคใกล้เคียงในลักษณะ “ผูกปิ่นโต” การจำหน่ายในร้านค้าชุมชน และตลาดชุมชนใกล้เคียง

ระยะที่ ๓ รวมกลุ่ม/สร้างเครือข่ายตลาดภายในชุมชน

เป็นการเตรียมการรวมกลุ่มตามทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ เพื่อให้มีผลผลิตมากพอและสร้างเครือข่ายตลาดในชุมชน เตรียมจำหน่ายเองผ่านช่องทางต่างๆ ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ รวมตัวกันขายเพื่อให้ได้ราคา ลดต้นทุนค่าใช้จ่าย และตัดวงจรพ่อค้าคนกลาง

เป้าหมาย

เกษตรกรรวมกลุ่ม สามารถจำหน่ายผลผลิต และสร้างเครือข่ายตลาดภายในชุมชนได้

แนวทาง/วิธีการ

๑. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัดและระดับอำเภอผลักดันให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมกลุ่มเกษตรกรในระดับชุมชน/ตำบล และสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรนำผลผลิตจากกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ มาจำหน่ายร่วมกับตลาดเกษตรกร ตลาดท้องถิ่น ตลาดสีเขียว ตลาดอื่น ๆ และเข้าร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการตลาดในพื้นที่ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๒. ภายหลังจากการส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มแล้ว ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ ผลักดันให้กลุ่มเกษตรกรสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐาน หาเอกลักษณ์/จุดเด่นของกลุ่มตนเองเพื่อเตรียมการต่อยอดไปสู่ระยะที่ ๔ โดยสนับสนุนการบริหารจัดการให้กลุ่มมีการรวมตัวที่เข้มแข็งมากขึ้น มีการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกันในการผลิต การรวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิต

๓. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอมอบหมายแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลรวบรวมข้อมูล (รายละเอียดคุณภาพ/ปริมาณ/ภาพถ่าย/คลิปวิดีโอ) ของกลุ่มเกษตรกรที่รับผิดชอบ เพื่อนำมาส่งเสริมด้านการตลาด/ประชาสัมพันธ์ ผ่านระบบหรือแพลตฟอร์มการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตร และช่องทาง/เครือข่าย Social Media ที่เตรียมไว้ โดยให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตรของกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ระยะที่ ๔ ผลักดันสู่วิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเองได้

เพื่อพัฒนาและยกระดับกลุ่มเกษตรกรให้เป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีความสามารถในการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด สร้างธุรกิจชุมชน ยกระดับรายได้ของกลุ่มเกษตรกรตามแนวทางการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๓

เป้าหมาย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้

แนวทาง/วิธีการ

๑. ผลักดันให้กลุ่มเกษตรกรจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน โดยคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอสร้างความเข้าใจให้กลุ่มเกษตรกรทราบถึงสิทธิประโยชน์วิธีการและขั้นตอนในการขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ และฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๒)

๒. ยกระดับการบริหารจัดการการตลาด โดยคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอผลักดันให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินการด้านการตลาดด้วยตนเองผ่านระบบหรือแพลตฟอร์มการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตร และช่องทาง/เครือข่าย Social Media ที่เตรียมไว้ให้

๓. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัดและอำเภอเป็นแกนกลางประสานบูรณาการหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านการผลิต การตลาด การสร้างแบรนด์ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และต่อยอดการพัฒนาสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ สร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนก้าวหน้าเพื่อขยายกำลังการผลิตและสร้างอำนาจต่อรองทางการตลาด โดยประสานสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนแหล่งทุนเพื่อขยายผลการพัฒนาอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

๒.๕ การติดตามและประเมินผลโครงการฯ

ติดตามในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อติดตามความสำเร็จของงาน และหาโอกาสในการปรับปรุง เพื่อให้การปฏิบัติงานของโครงการดีขึ้น รวมทั้งมีการประเมินผลโครงการ ดังนี้

๒.๕.๑ การติดตามความก้าวหน้าโครงการฯ (ภาคผนวก ฉ)

๑) การติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการฯ ระดับจังหวัดโดยคณะทำงานขับเคลื่อนระดับจังหวัดฯ

๑.๑) จัดทำรายงานความก้าวหน้าการฝึกอบรมเกษตรกรตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ ผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ และลงข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตามผลการดำเนินการตามแผน รวมทั้งนำเข้าข้อมูลของเกษตรกรในระบบฐานข้อมูล เพื่อให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.) ติดตามผลการดำเนินการตามแผน เพื่อกำกับให้บรรลุเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาว เจ้าหน้าที่และผู้บริหารดำเนินงานเชิงรุก เน้นการใช้ข้อมูลมาปรับปรุงงานให้ทันต่อสถานการณ์ เป็นประจำทุก ๑๕ วัน หรือทุกเดือนผ่านระบบติดตาม (ทุกวันที่ ๑๕ และ ๓๐ ของเดือน)

๑.๒) จัดทำแฟ้มข้อมูล (Port Folio) เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้เป็นรายบุคคล

๑.๓) วางแผนและกำหนดเป้าหมายการติดตาม ตรวจสอบ ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการฯ พร้อมทั้งเสนอปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะและรายงานผลการดำเนินการตาม ข้อ ๑ รวมทั้งจัดทำเป็นรูปเล่มต่อ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ และจัดส่งให้คณะกรรมการบริหารโครงการฯ

๒) การติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการระดับกระทรวงโดยคณะกรรมการบริหารโครงการฯ

๒.๑) ติดตามผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณแต่ละเดือนและไตรมาสของโครงการฯ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับงบประมาณ นำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ผ่านระบบที่ใช้ในการติดตาม เช่น ระบบบริหารจัดการโครงการ โดยมีการรวบรวมเป็นข้อมูลจัดทำสรุปรายงาน

๒.๒) จัดประชุมประจำเดือนเพื่อติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรมและโครงการ

๓) การตรวจติดตามการดำเนินงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยผู้ตรวจราชการ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อติดตาม กำกับ ดูแลการดำเนินงานโครงการฯ การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ตาม
เขตตรวจราชการรวมทั้งการให้กำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน

รหัส.....

**ใบสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ “๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่”
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์**

วันที่ยื่นแบบ วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๓
สมัครเข้าร่วมโครงการฯ จังหวัด.....อำเภอ.....ตำบล.....

๑. ข้าพเจ้าชื่อ ☐ นาย ☐ นาง ☐ น.ส. ☐ อื่นๆ (ระบุ).....ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน

๒. ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ชื่อบ้าน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

๓. สถานะผู้สมัคร ☐ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
☐ เกษตรกรทั่วไป
☐ ทายาทเกษตรกร
☐ แรงงานคืนถิ่น
☐ อาสาสมัครเกษตรกรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระบุประเภทอาสาสมัคร.....

๔. ข้อมูลพื้นที่

เอกสารสิทธิ์ประเภท.....เลขที่เอกสารสิทธิ์.....เลขที่ระวาง.....
เนื้อที่ตามเอกสารสิทธิ์.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
ชื่อเจ้าของเอกสารสิทธิ์.....
เลขบัตรประจำตัวประชาชน

กรณีที่ชื่อเจ้าของเอกสารสิทธิ์ไม่ตรงกับชื่อผู้สมัคร โปรดระบุความสัมพันธ์กับผู้สมัคร ☐ บิดา ☐ มารดา ☐ สามีหรือภรรยา
เขตชลประทาน ☐ ในเขต ☐ นอกเขต ค่าพิกัดภูมิศาสตร์ : Lat.....Long.....

๕. ขนาดพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ระบุ.....ไร่ (จำนวนพื้นที่จริงที่จะนำเข้าร่วมโครงการฯ ในขนาด ๓ - ๕ ไร่)

๖. สภาพพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความเหมาะสม สามารถเก็บกักน้ำได้
☐ ได้ ☐ ไม่ได้ ☐ ไม่แน่ใจ

**** ข้าพเจ้าขอให้การรับรองว่า ข้อความดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นความจริงทุกประการ หากมีการตรวจสอบเอกสารหรือข้อเท็จจริง ในภายหลัง ปรากฏว่า ข้าพเจ้าไม่มีคุณสมบัติตรงตามประกาศรับสมัครให้ถือว่า ข้าพเจ้าเป็น ผู้ขาดคุณสมบัติและข้าพเจ้าจะไม่ใช้สิทธิเรียกร้องใดๆ ทั้งสิ้น และหากข้าพเจ้าจงใจกรอกข้อความ อันเป็นเท็จ ให้ถือเป็นความผิดฐานแจ้งความอันเป็นเท็จ ต่อเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๓๗ ****

ลงชื่อ.....ผู้ขอรับสมัคร
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๓

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่รับเรื่อง
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๓

**หนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์จากที่ดินในการจัดทำ
โครงการ “๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่”
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์**

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๓

ด้วยข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตรอก/ซอย.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ซึ่งเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน ประเภท.....เลขที่ดิน.....
ตั้งอยู่ ณ เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตรอก/ซอย.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....เกี่ยวข้องกับผู้มีสักรเป็น.....
ยินยอมให้ส่วนราชการใช้เป็นจุดเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ที่ดินตามเอกสารสิทธิ์ ตั้งแต่วันเริ่มดำเนินโครงการ
(ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) ไม่น้อยกว่า ๕ ปี

หากข้าพเจ้าไม่ให้ความร่วมมือตามวัตถุประสงค์โครงการจะยินยอมให้จัดการสนับสนุนจากกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ทุกโครงการ

เพื่อเป็นหลักฐาน ข้าพเจ้าจึงได้ลงลายมือชื่อต่อหน้าพยาน และขอรับรองว่า หนังสือฉบับนี้ได้ทำขึ้น
โดยความถูกต้องตามความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้ถือกรรมสิทธิ์
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

หมายเหตุ ได้แนบสำเนาเอกสาร พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้อง ดังนี้

- สำเนาเอกสารกรรมสิทธิ์ที่ดิน
- สำเนาบัตรประชาชน
- สำเนาทะเบียนบ้าน

หนังสือมอบอำนาจ

ที่ดิน

ระหว่าง..... ตำบล.....

เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ.....อำเภอ.....

โฉนดที่ดินเลขที่ จังหวัด

เรื่อง

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน..... พุทธศักราช.....

โดยหนังสือฉบับนี้ข้าพเจ้า.....

เลขประจำตัวประชาชน □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ ชื่อชาติ.....

สัญชาติ บิดาชื่อ..... มารดาชื่อ.....

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ได้มอบให้.....

[illegible]

สัญชาติ บิดาชื่อ มารดาชื่อ

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

เป็นผู้มีอำนาจจัดการ

.....

.....

.....แทนข้าพเจ้าจนเสร็จการ

เพื่อเป็นหลักฐานข้าพเจ้าได้ ลงลายมือชื่อ/พิมพ์ลายนิ้วมือ ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานแล้ว

.....ผู้มอบอำนาจ

$$\left(\frac{1}{2} \right)$$

..... พยาน

$$\left(\begin{array}{c} \text{ } \end{array} \right)$$

..... พยาน

$$\left(\begin{array}{c} \text{ } \end{array} \right)$$

ใบยกเลิกเข้าร่วมโครงการ “๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่”
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๓

ยกเลิกเข้าร่วมโครงการฯ จังหวัด.....อำเภอ.....ตำบล

.....

๑. ข้าพเจ้าชื่อ ☐ นาย ☐ นาง ☐ น.ส. ☐ อื่นๆ (ระบุ)ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน

๒. ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ชื่อบ้าน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

๓. ผู้สมัคร ☐ เกษตรกร

สถานะปัจจุบันของการเข้าร่วมโครงการ

- ☐ อยู่ระหว่างประกาศรายชื่อ ☐ ได้รับการการฝึกอบรม
☐ ได้รับการการอุดหนุน ☐ ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

☐ แรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล

สถานะปัจจุบันของการเข้าร่วมโครงการ

- ☐ อยู่ระหว่างประกาศรายชื่อ ☐ ลงนามในสัญญาการจ้างงาน
☐ อยู่ระหว่างการจ้างงาน ☐ อื่น ๆ

.....

๔. ประสงค์ยกเลิกเข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เนื่องจาก

.....
.....

จึงขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ตั้งแต่วันที่

เดือน..... พ.ศ.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....

(.....)

บัญชีลงเวลาการปฏิบัติราชการ (จ้างเหมารายเดือน)
 สำนัก/กอง สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
 ชื่อ.....

บัญชีลงเวลาการปฏิบัติราชการ (จ้างเหมารายเดือน)

สำนัก/กอง สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

ชื่อ.....

[illegible]

(ตัวอย่าง)
ใบส่งมอบงานและแจ้งหนี้

บ้านเลขที่.....หมู่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
วันที่

เรื่อง ส่งมอบงานจ้าง

เรียน เกษตรและสหกรณ์จังหวัด

ข้าพเจ้า.....ได้จ้างเหมาบริการรายบุคคลปฏิบัติงานภายใต้
โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อดำเนินการกับ
๑)
๒)
๓)
ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายประจำเดือน.....เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น..... บาท
(.....) ตามรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้ส่งมอบงาน
วันที่.....

ผ่านผู้คุมงาน

ได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า นาย/นาง/นางสาว.....ได้
ปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....(ขาดงาน.....วัน)(กรณีขาดงาน)
ตามรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้ เห็นสมควรพิจารณาตรวจรับการจ้าง

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้คุมงาน
วันที่.....

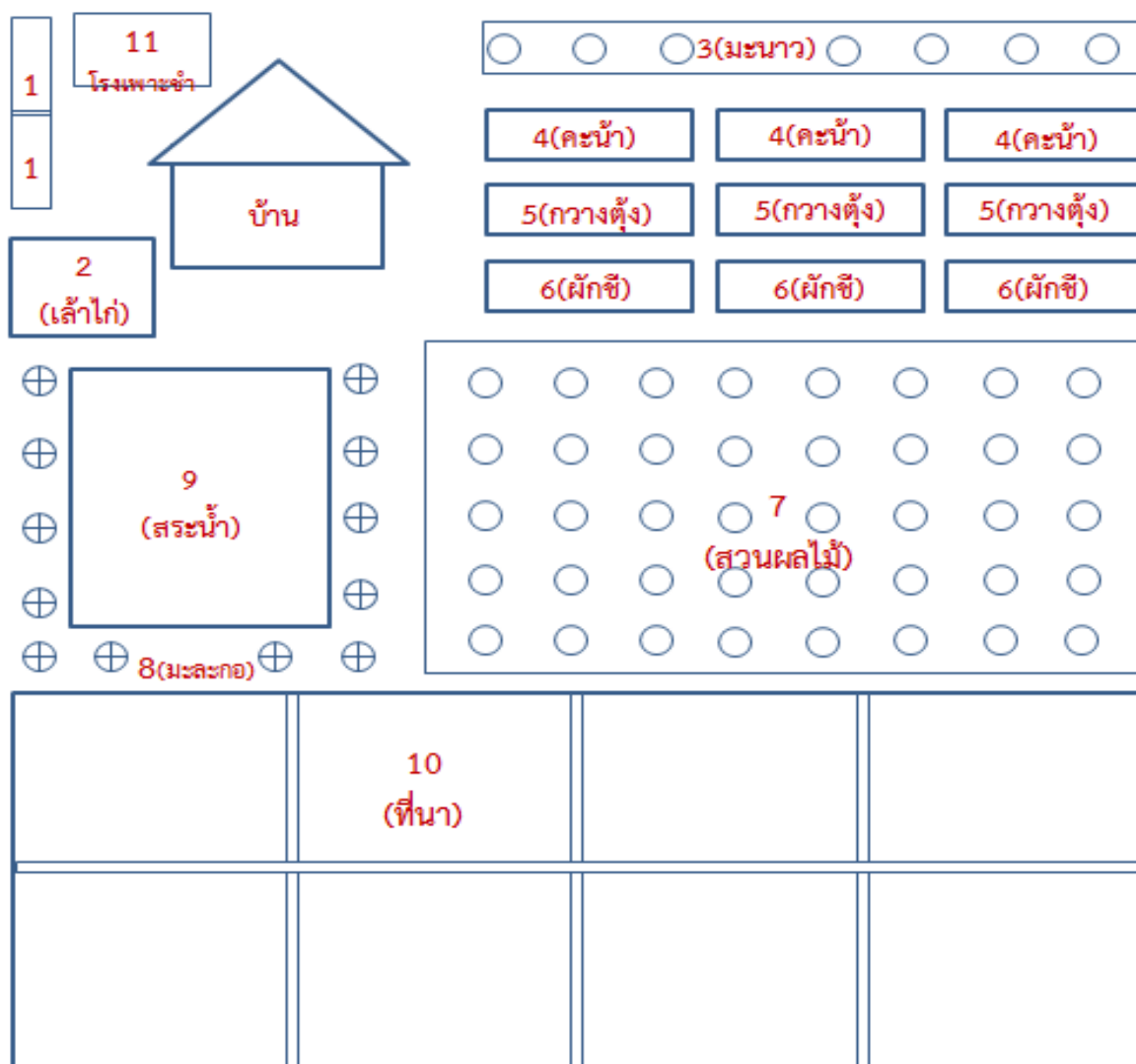
ตัวอย่างแผนผังฟาร์มแปลงเกษตรกร

โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

พื้นที่.....ไร่ (เฉพาะพื้นที่โครงการ)

ชื่อเกษตรกร.....นามสกุลบ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

หมู่บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....เบอร์โทรศัพท์.....

ตัวอย่างการปลูกพืชสมุนไพรในพื้นที่แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่

๑. **รั้วที่ปลูกโดยพืชสมุนไพรยืนต้น ไม้พุ่ม** ใช้พืชยืนต้นที่ให้หน่อ ใบ ดอก และผลเป็นอาหารและยารักษาโรค โดยนำมาปลูกเป็นแนวรั้วตามที่เราต้องการ พืชเหล่านี้มีลักษณะลำต้นตั้งตรง หรือ ทรงพุ่ม ยืนต้นอยู่ได้ด้วยตัวเอง สามารถตัดแต่งให้เป็นรั้วมีขนาดกว้างและสูงได้ตามต้องการ ได้แก่

ไม้ยืนต้น เช่น ขี้เหล็ก ทูเรียนเทศ ส้มแขก กานพลู การบูร จันทน์เทศ ฝรั่ง เพกา มะรุม มะค่าดีควาย มะขามแขก มะขามป้อม สมอพิเภก อบเชย พุงทะลาย ลำไย ผักเหลียง เป็นต้น

ไม้พุ่ม เช่น หล้าหนวดแมว หม่อน ชลูด ทองพันชั่ง ชุมเห็ดเทศ มะแว้งต้น กระเจี๊ยบแดง เจตมูลเพลิง พิมเสนต้น ระย่อมส้มป่อย พญาขอ เสดดพังพอนตัวผู้ หนุมานประสาณกาย ทองพันชั่ง กระดุกไก่อดำ ส้มมือ เป็นต้น

๒. **รั้วที่ปลูกโดยพืชสมุนไพรชนิดเลื้อยเกาะ ไม้เถา** ใช้พืชผักสมุนไพรที่มีลำต้นเป็นเถาเลื้อยพัน ยึดเกาะกับแนวหรือโครงรั้วที่สร้างด้วยวัสดุต่างๆ เช่น รั้วเหล็กดัด รั้วลวดหนาม รั้วขัดแตะ รั้วไม้รวก รั้วไม้ไผ่ ฯลฯ พืชสมุนไพรที่นำมาปลูกเลื้อยเกาะรั้วนี้มีมักเป็นพืชล้มลุก ซึ่งจะให้ใบ ยอดอ่อน ดอก และผลเป็นอาหาร ได้แก่ ตีบลิ มะแว้งเครือ หางไหลแดง บอระเพ็ด ฟักข้าว พลูด อัญชัน กวาวเครือ ข้าวเย็นเหนือข้าวเย็นใต้ โคลกลาน เถาวัลย์เปรียง บอระเพ็ดพุงช้าง รางจืด หนอนตายหยาก สะค้าน เพชรสังฆาต มะระขี้นก เสาวรส พริกไทย เป็นต้น

๓. **ไม้ล้มลุก ที่ปลูกเป็นแปลง** เช่น ฟักทะลายโจร ขมิ้นชัน ไพล กระชายดำ บัวบก ขมิ้นอ้อย ตะไคร้หอม แมงลัก หล้าปากกิ้ง หล้าหวาน ว่านหางจระเข้ ว่านชักมดลูก กระวาน โสมไทย เปราะหอม ใบเตย บุก ข่า เป็นต้น

ไม้ยืนต้น	ไม้พุ่ม	ไม้ล้มลุก	ไม้เถา
ขี้เหล็ก	หล้าหนวดแมว	ฟักทะลายโจร	ตีบลิ
ทูเรียนเทศ	ชลูด	ขมิ้นชัน	มะแว้งเครือ
ส้มแขก	ทองพันชั่ง	ไพล	หางไหลแดง
การบูร	ชุมเห็ดเทศ	ตะไคร้หอม	บอระเพ็ด
กานพลู	มะแว้งต้น	เปราะหอม	ฟักข้าว
จันทน์เทศ	กระเจี๊ยบแดง	แมงลัก	พลูด
ฝรั่ง	เจตมูลเพลิง	เร่ว	อัญชัน
เพกา	พิมเสนต้น	ลำไย	กวาวเครือ
มะรุม	ระย่อม	ว่านน้า	ข้าวเย็นเหนือข้าวเย็นใต้
มะค่าดีควาย	ส้มป่อย	โสมไทย	โคลกลาน
มะขามแขก	พญาขอ	หล้าปากกิ้ง	เถาวัลย์เปรียง
มะขามป้อม	เสดดพังพอนตัวผู้	หล้าหวาน	บอระเพ็ดพุงช้าง
สมอพิเภก	หนุมานประสาณกาย	ว่านหางจระเข้	รางจืด
อบเชย	ทองพันชั่ง	กระวาน	หนอนตายหยาก
พุงทะลาย	กระดุกไก่อดำ	เนระพูสีไทย	สะค้าน
ลำไย	ส้มมือ	ว่านชักมดลูก	เพชรสังฆาต

แผนปฏิบัติงาน การจ้างแรงงานระดับตำบลภายใต้โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

รายละเอียดการดำเนินงาน	หมายเลข แบบฟอร์ม	เป้าหมายการดำเนินงาน											
		๒๕๖๓			๒๕๖๔								
		ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
(๑) สนับสนุนการวางแผนการผลิตแปลงเกษตรกรทฤษฎีใหม่ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ และปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรฯ ในการดำเนินงานภายใต้โครงการฯ	๑/๒												
(๒) จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลด้านการเกษตรในพื้นที่ตำบล (เดือนละ ๑ ครั้ง)	๓												
(๓) นำความรู้และข้อมูลข่าวสารที่ได้รับถ่ายทอดสู่เกษตรกรที่รับผิดชอบ และติดตามสถานการณ์การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่	๑/๒												
(๔) ประสานเชื่อมโยงการทำงาน และประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรม โครงการตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เข้าถึงหมู่บ้านที่รับผิดชอบ	๑/๒												
(๕) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานรายเดือน (เดือนละ ๑ ครั้ง)	๑/๒/๓/๔												
(๖) รายงานผลความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค การดำเนินงานตามโครงการในพื้นที่ที่รับผิดชอบ (เดือนละ ๑ ครั้ง)	๔												
(๗) ประสานงานหรือร่วมประชุมกับคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ (เดือนละ ๑ ครั้ง)	๑												
(๘) เก็บข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร													
(๙) บันทึกข้อมูลเกษตรกรก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ													
(๑๐) ร่วมอบรมเกษตรกรหลักสูตร “การปรับแนวคิดในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่” และสรุปแบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร													
(๑๑) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปราจีนบุรีมอบหมาย													

หมายเหตุ : ส่งงานตามแบบฟอร์มภายในวันที่ ๑ (วันทำการ) ของเดือนถัดไป

แบบบันทึกผลการปฏิบัติงาน เดือน

การดำเนินงาน	วันที่เข้าดำเนินงาน (ระบุวันที่)			รวม (๔) (ครั้ง)
	วันที่ ๑ (๑)	วันที่ ๒ (๒)	วันที่ ๓ (๓)	
๑. สนับสนุนการวางแผนการผลิตแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ และปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการดำเนินงานภายใต้โครงการฯ				
๑) เกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรม				
๒) อบรมเตรียมความพร้อมปฏิบัติงาน				
๓) สนับสนุนการวางแผนการผลิต				
๔) สนับสนุนการทำการผลิตในแปลง (แบบฟอร์ม ๒)				
๕) สนับสนุนการปรับปรุงแปลง				
- คัดเลือกพื้นที่				
- จัดทำผังแปลงการปรับปรุงแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่รายแปลง				
- จัดเตรียมพื้นที่ผู้ช่วยผู้ควบคุมงาน				
- ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยผู้ควบคุมงาน				
- ตรวจสอบและบันทึกปริมาณดินที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน				
- ตรวจสอบการปรับพื้นที่รอบบ่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมอื่นต่อได้				
- ตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบและปริมาณดินชุดพร้อมจัดรายงาน				
- ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินในการจัดเตรียมและแจกจ่ายปัจจัยการผลิตด้านการพัฒนาที่ดิน				
๒. จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลด้านการเกษตรในพื้นที่ตำบล (เดือนละ ๑ ครั้ง) : แบบฟอร์ม ๓				

๓. นำความรู้และข้อมูลข่าวสารที่ได้รับถ่ายทอดสู่เกษตรกรที่รับผิดชอบ และติดตามสถานการณ์การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ (เดือนละ ๔ ครั้ง)				
๔. ประสานเชื่อมโยงการทำงาน และประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรม โครงการตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เข้าถึงหมู่บ้านที่รับผิดชอบ (เดือนละ ๔ ครั้ง)				
๕. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานรายเดือน (เดือนละ ๑ ครั้ง)				
๖. รายงานผลความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค การดำเนินงานตามโครงการในพื้นที่ที่รับผิดชอบ (เดือนละ ๑ ครั้ง)				
๗. ประสานงานหรือร่วมประชุมกับคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ (เดือนละ ๑ ครั้ง)				

หมายเหตุ: ๑. กรณีการดำเนินงานในข้อ ๑ ขอให้ระบุวันที่ในช่องที่ (๑) , (๒) และนับวันรวมเป็นจำนวนครั้งใส่ในช่องที่ (๓)

๒. กรณีการดำเนินงานตามข้อ ๒,๕,๖ ไม่ต้องระบุวันที่ในช่องที่ (๑) และ (๒) ขอให้ใส่จำนวนครั้งที่ดำเนินการในช่องที่ (๓) ผู้บันทึก	เกษตรกร รายที่ ๑
ลงนาม ชื่อ-นามสกุล (.....)	ลงนาม ชื่อ-นามสกุล (.....)
เจ้าหน้าที่รับรอง	เกษตรกร รายที่ ๒
ลงนาม ชื่อ-นามสกุล (.....)	ลงนาม ชื่อ-นามสกุล (.....)

แบบฟอร์ม ๒

แบบบันทึกการทำกิจกรรม วันที่.....

- สนับสนุนการวางแผนการผลิตแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ และปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการดำเนินงานภายใต้โครงการฯ (แบบฟอร์ม ๑ ข้อ ๑)

๑. แหล่งน้ำ

.....

.....

๒. การปรับปรุงบำรุงดิน

.....

.....

๓. การทำการเกษตร

- พืช

.....

.....

- ประมง

.....

.....

- ปศุสัตว์

.....

.....

๔. การตลาด

.....

.....

- นำความรู้และข้อมูลข่าวสารที่ได้รับถ่ายทอดสู่เกษตรกรที่รับผิดชอบ และติดตามสถานการณ์การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ (แบบฟอร์ม ๑ ข้อ ๓)

.....

.....

- ประสานเชื่อมโยงการทำงาน และประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรม โครงการตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เข้าถึงหมู่บ้านที่รับผิดชอบ (แบบฟอร์ม ๑ ข้อ ๔)

.....

.....

หมายเหตุ: ๑. วันที่ปฏิบัติงานในแปลงเกษตรกรต้องสอดคล้องกับแบบฟอร์มที่ ๑ ในการดำเนินงานข้อ ๑. ในข้อ ๔)

๒. กรณีที่ใน ๑ วันลงปฏิบัติงานในแปลงเกษตรกร ๒ ราย ต้องเพิ่มแบบฟอร์ม ๒ เป็น ๒ แผ่น

ผู้บันทึก

เกษตรกรเจ้าของแปลง

ลงนาม

ลงนาม

ชื่อ-นามสกุล (.....)

ชื่อ-นามสกุล (.....)

แบบฟอร์ม ๓

แบบบันทึกข้อมูลตำบลเดือน.....(แบบฟอร์ม ๑ ข้อ ๒)

๑. เกษตรกรที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ทั้งหมดในตำบลจำนวนราย พื้นที่ไร่

๒. แหล่งน้ำในตำบล

☐ แหล่งน้ำสาธารณะ ☐ แหล่งน้ำธรรมชาติ ☐ แหล่งน้ำของหน่วยงานส่วนราชการ ☐ อื่นๆ ระบุ.....

๓. ข้อมูลการผลิตในพื้นที่ (สินค้าสำคัญ/มีปริมาณการผลิตจำนวนมาก)

พืช ระบุ.....พื้นที่.....ไร่ เกษตรกร.....ราย

สัตว์ ระบุชนิด.....จำนวน.....ตัว เกษตรกร.....ราย

ประมง ระบุ.....จำนวน.....ตัว เกษตรกร.....ราย

๔. แหล่งเรียนรู้

☐ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ☐ ศพก. ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ชื่อ-นามสกุล

ที่อยู่

การจัดการความรู้

๕. ตลาดในพื้นที่

สถานที่

.....

.....

สินค้าที่จำหน่าย

.....

๖. การรวมกลุ่มในพื้นที่

ชื่อกลุ่มจำนวนสมาชิก.....ราย

๗. โรคระบาด พืช สัตว์ ในพื้นที่

.....

.....

.....

๘. ภัยพิบัติในพื้นที่

.....

.....

.....

ผู้บันทึก

ลงนาม

ชื่อ-นามสกุล (.....)

แบบฟอร์ม ๔

แบบเก็บข้อมูลประเมินแปลงเกษตรกร เดือน.....

เกษตรกรเจ้าของแปลง ชื่อ-นามสกุล

วัตถุประสงค์	มีความเข้าใจ/ ดำเนินการได้	ถ่ายทอดได้
๑. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการพัฒนาพื้นที่จุดเรียนรู้ในรูปแบบหลัก เกษตรกรทฤษฎีใหม่ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ทั้งนี้สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่		
● มีความเข้าใจรูปแบบเกษตรกรทฤษฎีใหม่		
● มีการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการนำการเกษตร		
● มีการจัดทำแปลงตามสัดส่วน ครบทั้ง ๔ ด้าน (ปลูกข้าว/ทำการเกษตร/บ่อน้ำ/ที่อยู่อาศัย)		
● มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับเกษตรกรรายอื่นในตำบลอย่างสม่ำเสมอ		
● มีการพัฒนากลุ่มเครือข่ายในตำบล		
๒. เพื่อเพิ่มพื้นที่เก็บกักน้ำสำหรับทำการเกษตร ตลอดจนพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำด้วยระบบและวิธีการที่ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		
● แหล่งน้ำ มีน้ำตลอดปี		
● มีการบริหารจัดการน้ำมาใช้ในแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ		
● ไม่มีการใช้สารเคมีในแปลง		
๓. เพื่อฟื้นฟูภาคการเกษตร ภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยมุ่งเน้นเกษตรกรที่ มีความตั้งใจเอาใจใส่อย่างจริงจัง ต่อยอด เพิ่มรายได้		
● มีความตั้งใจในการทำการผลิตตามรูปแบบเกษตรกรทฤษฎีใหม่		
● สามารถประยุกต์และพัฒนากิจการทำการเกษตร ต่อยอดแนวคิดได้		
● มีการทำการผลิตทางการเกษตรได้ตลอดปี		
● สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น และมีรายได้ต่อเนื่อง		
● มีการพัฒนาการขายสินค้าเกษตร		
- แปรรูป		
- จำหน่ายสินค้า Online		
- การท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
- สร้างคนในพื้นที่ (เปิดร้านจำหน่ายสินค้า/จ้างแรงงานในแปลง)		

ปัญหาอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะ/ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

ผู้เก็บข้อมูล ลงนาม

ชื่อ-นามสกุล (.....)

แบบฟอร์ม ๕

แบบเก็บข้อมูลเกษตรกรรายบุคคลก่อนการเข้าร่วมโครงการฯ

๑. ชื่อ-สกุล.....เพศ อายุ ☐ ☐ ปี
๒. บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล..... อำเภอ.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือ
๓. ระดับการศึกษา ☐ ๑) ไม่ได้เรียนหนังสือ ☐ ๒) ประถมศึกษา ☐ ๓) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ ๔) มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช. ☐ ๕) อนุปริญญา ☐ ๖) ปริญญาตรี
☐ ๗) ปริญญาโท ☐ ๘) สูงกว่าปริญญาโท
๔. จำนวนสมาชิกของครอบครัวคน จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร..... คน
๕. ที่ดินของตนเอง พื้นที่ไร่ งานตร.ว ใช้เพื่อการเกษตร ไร่ งานตร.ว
ที่ดินเช่าสำหรับการเกษตร ไร่ งาน.....ตร.ว
๖. แหล่งน้ำทางการเกษตร (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
☐ ชลประทาน ☐ แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ☐ บ่อขุด/สระน้ำ ☐ บ่อบาดาล
☐ อื่นๆ.....
๗. กิจกรรมการเกษตรที่ทำในครัวเรือน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
☐ ทำนา จำนวน.....ไร่ ☐ ไม้ผลหรือไม้ยืนต้น จำนวน.....ไร่
☐ ทำไร่ จำนวน.....ไร่ ☐ เลี้ยงสัตว์ ระบุ(ชนิด/จำนวน).....
☐ ประมง ระบุ(ชนิด/จำนวน)..... ☐ สวนผัก จำนวน.....ไร่
☐ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ จำนวน.....ไร่ ☐ ค้าขาย
☐ หัตถกรรม (ระบุประเภท)..... ☐ รับจ้างทางการเกษตร
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
๘. ท่านเป็นสมาชิกสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
☐ ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มใดเลย
☐ เป็นสมาชิก
☐ ธ.ก.ส. ☐ สหกรณ์เพื่อการเกษตร ☐ วิสาหกิจชุมชน ☐ ศูนย์ข้าวชุมชน ☐ นาแปลงใหญ่
☐ กองทุนหมู่บ้าน ☐ อื่นๆ (ระบุ).....
๙. รายได้จากภาคการเกษตรต่อปี..... บาท รายได้จากนอกภาคการเกษตรต่อปี บาท
๑๐. รายจ่ายของครัวเรือนต่อปี ประมาณ บาท
- ๑๑.หนี้สิน ☐ ไม่มี ☐ มี จำนวน.....
๑๒. ปัญหาภัยธรรมชาติในฤดูที่ผ่านมา
☐ ไม่มีปัญหา
☐ มีปัญหา
☐ น้ำท่วม พื้นที่เสียหาย.....ไร่.....งาน
☐ ภัยแล้ง พื้นที่เสียหาย.....ไร่.....งาน
☐ อื่นๆ ระบุ.....

แบบฟอร์ม ๖

แบบเก็บข้อมูลเกษตรกรรายบุคคลหลังเข้าร่วมโครงการฯ

๑. ชื่อ-สกุล.....เพศ อายุ ☐☐ ปี
๒. บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล..... อำเภอ.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือ
๓. ระดับการศึกษา ☐ ๑) ไม่ได้เรียนหนังสือ ☐ ๒) ประถมศึกษา ☐ ๓) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ ๔) มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช. ☐ ๕) อนุปริญญา ☐ ๖)ปริญญาตรี
☐ ๗)ปริญญาโท ☐ ๘)สูงกว่าปริญญาโท
๔. จำนวนสมาชิกของครอบครัวคน จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร..... คน
๕. ที่ดินของตนเอง พื้นที่ไร่ งานตร.ว ใช้เพื่อการเกษตร ไร่ งานตร.ว
ที่ดินเช่าสำหรับการเกษตร ไร่ งาน.....ตร.ว
๖. แหล่งน้ำทางการเกษตร (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
☐ ชลประทาน ☐ แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ☐ บ่อขุด/สระน้ำ ☐ บ่อบาดาล
☐ อื่นๆ.....
๗. กิจกรรมการเกษตรที่ทำในครัวเรือน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
☐ ทำนา จำนวน.....ไร่ ☐ ไม้ผลหรือไม้ยืนต้น จำนวน.....ไร่
☐ ทำไร่ จำนวน.....ไร่ ☐ เลี้ยงสัตว์ ระบุ(ชนิด/จำนวน).....
☐ ประมง ระบุ(ชนิด/จำนวน)..... ☐ สวนผัก จำนวน.....ไร่
☐ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ จำนวน.....ไร่ ☐ ค้าขาย
☐ หัตถกรรม (ระบุประเภท)..... ☐ รับจ้างทางการเกษตร
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
๘. ท่านเป็นสมาชิกสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
☐ ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มใดเลย
☐ เป็นสมาชิก
☐ ธ.ก.ส. ☐ สหกรณ์เพื่อการเกษตร ☐ วิสาหกิจชุมชน ☐ ศูนย์ข้าวชุมชน ☐ นาแปลงใหญ่
☐ กองทุนหมู่บ้าน ☐ อื่นๆ (ระบุ).....
๙. รายได้จากภาคการเกษตรต่อปี..... บาท รายได้จากนอกภาคการเกษตรต่อปี บาท
๑๐. รายจ่ายของครัวเรือนต่อปี ประมาณ บาท
- ๑๑.หนี้สิน ☐ ไม่มี ☐ มี จำนวน.....
๑๒. เนื้อที่ของแปลงที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ไร่ งาน
๑๓. ค่าพิักที่ตั้งของแปลงนี้คือ ค่า x : ค่า y : (สามารถนำเข้าสู่ข้อมูลตาม Current Location)
๑๔. ชนิดพืช/ปศุสัตว์/ประมง ที่มีการผลิตในแปลงนี้หลังเข้าร่วมโครงการฯ (ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ)
☐ พืชไร่ ☐ ข้าว ☐ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ☐ มันสำปะหลังโรงงาน ☐ ถั่วเหลือง ☐ อ้อยโรงงาน
☐ สับปะรด ☐ อื่นๆ ระบุ.....
- ☐ พืชสวน ☐ ปาล์มน้ำมัน ☐ ยางพารา ☐ กาแฟ ☐ ลำไย ☐ ทูเรียน ☐ มังคุด ☐ เงาะ

- ☐ ลองกอง ☐ มะนาว ☐ อื่นๆ ระบุ.....
☐ พืชผัก ☐ ผักสวนครัวต่างๆ เช่น คื่นช่าย กะหล่ำปลี กวางตุ้ง ผักบุ้ง ผักกาดขาว ต้นหอม ผักชี
 กระเพรา โหระพา มะเขือเปราะ เป็นต้น
☐ กระเทียม ☐ หอมแดง ☐ หอมหัวใหญ่ ☐ ข้าวโพดหวาน/ข้าวโพดข้าวเหนียว/ข้าวโพดสี
☐ หม่อน ☐ อื่นๆ ระบุ.....
☐ พืชสมุนไพร ☐ ขมิ้นชัน ☐ ไพล ☐ กระชายดำ ☐ ฟ้าทะลายโจร ☐ ใบบัวบก ☐ ขิง ☐ ข่า
☐ ตะไคร้ ☐ อื่นๆ ระบุ.....
☐ ปศุสัตว์ ☐ ไก่เนื้อ ☐ ไก่ไข่ ☐ สุกร ☐ โคเนื้อ ☐ โคนม ☐ แพะ ☐ แกะ ☐ อื่นๆ ระบุ.....
☐ ประมง ☐ ปลานิล ☐ ปลาตะเพียน ☐ ปลาดุก ☐ ปลาช่อน ☐ อื่นๆ ระบุ.....

๑๕. ปัญหาภัยธรรมชาติ

- ☐ ไม่มีปัญหา
☐ มีปัญหา
☐ น้ำท่วม พื้นที่เสียหาย.....ไร่.....งาน
☐ ภัยแล้ง พื้นที่เสียหาย.....ไร่.....งาน
☐ อื่นๆ ระบุ.....

แบบฟอร์ม ๗

ข้อมูลตลาดสินค้าเกษตร หมู่ที่..... ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัดปราจีนบุรี
เดือน

๑. ร้านถาวร (ร้านขายของชำ/ห้างสรรพสินค้า/ร้านค้าในตลาด)

จำนวน.....ร้าน

๒. ร้านขายสินค้าเกษตรในตลาดนัด

จำนวน.....ร้าน จำนวนตลาดนัดใน ๑ สัปดาห์.....วัน

๓. ร้านค้าเคลื่อนที่ (รถพุ่มพวง/รถขายกับข้าว)

จำนวน.....คัน

๔. เกษตรกรปลูกส่งพ่อค้าคนกลาง

จำนวน.....คน จำนวนพ่อค้าคนกลาง คน

๕. เกษตรกรนำไปจำหน่ายด้วยตนเอง

๕.๑ เกษตรกรนำไปจำหน่ายด้วยตนเอง (ในพื้นที่) คน

๕.๒ เกษตรกรนำไปจำหน่ายด้วยตนเอง (นอกพื้นที่)คน

๕.๓ เกษตรกรขายผ่านออนไลน์ (Facebook/Line/อื่นๆ)คน

๖. ลานรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร (ลานปาล์ม/โรงงานอ้อย/โรงสีข้าว/อื่นๆ)

จำนวน..... แห่ง

กรณีไม่มีลานรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร สถานที่ใกล้เคียงที่สุด

๖.๑ หมู่ที่..... ตำบล.....อำเภอ.....

๖.๒ หมู่ที่..... ตำบล.....อำเภอ.....

๖.๓ หมู่ที่..... ตำบล.....อำเภอ.....

ผู้เก็บข้อมูล ลงนาม

ชื่อ-นามสกุล (.....)

แฟ้มข้อมูล (Port Folio) เกษตรกรเข้าร่วมโครงการรายบุคคล

เพื่อจัดเก็บข้อมูลที่ได้มีการดำเนินงานทั้งหมดเก็บไว้ที่เกษตรกร ๑ ชุด และหน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่/คณะทำงานระดับอำเภอ ๑ ชุด

ประกอบด้วย

๑. ใบสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๒. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
๓. สำเนาทะเบียนบ้าน
๔. เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน หรือเอกสารที่หน่วยงานราชการให้การรับรองการใช้ประโยชน์ที่ดิน
๕. สภาพเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนก่อนร่วมโครงการ
๖. แผนผังฟาร์ม (ก่อน/หลังการผลิต) (ภาคผนวก จ)
๗. แผนการผลิต
๘. ข้อมูลความก้าวหน้าของกิจกรรมในแปลง (แบบฟอร์ม ๒ ของการจ้างแรงงาน)
๙. ภาพถ่ายความก้าวหน้าของกิจกรรมในแปลง (แบบฟอร์ม ๒ ของการจ้างแรงงาน)
๑๐. อื่นๆ ตามความเหมาะสม